

ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ПО ЧУЖД ЕЗИК

Образователно-квалификационна степен: бакалавър

Професионална квалификация: учител по български език и литература и по чужд език

Продължителност на обучение: 4 години

Форма на обучение: редовна

Квалификационна характеристика

Завършилите специалността „Педагогика на обучението по български език и по чужд език” се подготвят за реализация предимно в сферата на образованието като учители по български език и литература и по чужд език. Със своята пълноценна теоретична и практическа подготовка по български език и по чужд език те могат да се реализират и в други сфери на обществения живот, изискващи филологическо образование, владееене на чужд език: научни институти, средства за масова информация, издателства, библиотеки, музеи, наши и чуждестранни фирми и пр.

Завършилите специалността „Педагогика на обучението по български език и по чужд език” получават образователен минимум в областта на:

- старобългарския и съвременния български език, неговата история, българския фолклор и етнология, съвременното състояние на езика, правописните и правоговорните му особености и редактирането;
- старата, възрожденската, новата, съвременната българска, античната и западноевропейската литература;
- съвременния чужд език и културната история и литературата на страната на изучавания език;
- редактирането, аотирането, реферирането, публичната речева изява на български и на чужд език в писмена и устна форма и превода от чужд на български език и обратно;
- съвременните методи на обучението по български и по чужд език и ефективното им прилагане в учебния процес, както и съвременните методи за контрол на знанията и уменията на учениците;
- организирането и провеждането на научноизследователска дейност в сферата на реализацията си.

В резултат на обучението си в специалността „Педагогика на обучението по български език и по чужд език” студентите придобиват знания и умения по фундаментални дисциплини в областта на българското и чуждоезиковото езикознание и литературознание, както и на методиката на обучението по български език и литература и по чужд език:

- за прилагане на филологическото си познание в други (исторически, културни и социални) науки;
- за прилагане на теоретичните знания в практиката на лингвистичния и литературния анализ и при превод от чуждия на български език и обратно;
- за редактиране, аотиране, рефериране, интерпретиране и оценяване на различни текстове на български и на чужд език;
- за публична речева изява в писмен и устен вид на български и чужд език;
- за прилагане на интердисциплинарни подходи към езиковите и литературните факти;

- за самостоятелно изпълнение на научноизследователски задачи в областта на родноезиковото и чуждоезиковото обучение;
- за критичен анализ и научноиздържана интерпретация на различни езикови, литературни и дидактически явления.

У Ч Е Б Е Н П Л А Н

Специалност: Педагогика на обучението по български език и по чужд език - код 02.15.8.10

Първа година			
<u>Първи семестър</u>	ECTS кредити	<u>Втори семестър</u>	ECTS кредити
Увод в общото езикознание	4	Увод в литературната теория	4
Писмена и говорна култура на български език	3	Морфология на българския език	4
Фонетика и фонология на българския език	5	Фонетика и фонология на чуждия език	7
Практически курс по чуждия език - I част	9	Практически курс по чужд - II част	4
		Старобългарска литература	2
Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	9.0	Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	9.0
	Общо 30		Общо 30
Втора година			
<u>Първи семестър</u>	ECTS кредити	<u>Втори семестър</u>	ECTS кредити
Синтаксис на българския език	3	Лексикология и лексикография на българския език	3
Практически курс по втория чужд език - III част	9	Практически курс по чуждия език - IV част	5
Странознание на чуждия език	3	Морфология на чуждия език	5
Литература на чуждия език - I част	6	Възрожденска литература	3
		Литература на чуждия език - II част	5
Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	9.0	Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	9.0
	Общо 30		Общо 30
Трета година			
<u>Първи семестър</u>	ECTS кредити	<u>Втори семестър</u>	ECTS кредити
Практически курс по първия чужд език - V част	6	Практически курс по първия чужд език - VI част	5
Синтаксис на чуждия език	5	Нова българска литература	5
Лексикология и лексикография на чуждия език	5	Стилистика на чуждия език	4
Педагогика	5	Психология (обща, възрастова и педагогическа)	5
		Аудио-визуални и информационни технологии в обучението по език	2

Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	9.0	Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	9.0
	Общо 30		Общо 30
Четвърта година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Практически курс по първия чужд език - VII част	2	Практически курс по първия чужд език - VIII част	2
Съвременна българска литература	4	Педагогическа практика по български език и литература:	6
Методика на обучението по български език	5	Педагогическа практика по чужд език:	6
Методика на обучението по литература	5	Държавен изпит:	10
Методика на обучението по чужд език	5	А. Интегриран практико-приложен държавен изпит:	
Теория и практика на научното изследване	5	Б. Държавен изпит по български език и литература и по чужд език и литература или защита на дипломна работа	
Теория и методика на дидактическите тестове	1		
Учебен превод	1		
	2		
Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	5.0	Избираеми дисциплини (студентите избират дисциплини до натрупване на необходимия брой кредити)	6.0
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 4 УЧЕБНИ ГОДИНИ: 240 КРЕДИТА

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИ

№	Дисциплина	Семестър	ECTS кредити
1	Антична литература	I	3.0
2	Западноевропейска литература	четен	3.0
3	Старобългарски език	I	3.0
4	Етнология	четен	3.0
5	Лингвистика на текста	I	3.0
6	История на руския роман	нечетен	3.0
7	Историческа граматика на българския език	четен	3.0
8	Латински език	нечетен	3.0
9	Теория на превода	V	3.0
10	История на книжовния чужд език	VI	3.0
11	Социолингвистика	четен	3.0
12	Убеждаваща комуникация	нечетен	3.0
13	Детска литература	VI	3.0
14	Писмен превод	VII	3.0
15	Психолингвистика	четен	3.0
16	Българските диалекти	четен	3.0
17	Руският постмодернизъм	нечетен	3.0
18	Емигрантска руска литература	четен	3.0
19	Руският ъндърграунд	нечетен	3.0
20	Руската литература в мрежата	четен	3.0
21	Поетика на пейзажа в руската литература	нечетен	3.0
22	Защита при бедствия и първа долекарска помощ	VII	2.0
23	Съвременни технически средства за превод	нечетен	3.0
24	Литературни полемики и диалози в периода от Освобождението до края на Първата световна война	нечетен	3.0
25	Литературноисторически сюжети в периода след Първата световна война до края на Втората световна война	четен	3.0
26	Християнска култура и старобългарски книжовни средища	нечетен	3.0
27	Литература - визуални образи - комуникации	четен	3.0

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

УВОД В ОБЩОТО ЕЗИКОЗНАНИЕ

(лекции; семинари; извънаудиторна заетост)
ECTS кредити: 4 **Седмичен хорариум:** Л-2; С – 0; ИАЗ – 6
Форма за оценяване: изпит **Статут на дисциплината:** задължителна
Методическо ръководство:
Катедра по български език
Лектори:
Проф. д-р Лилия Илиева, доц. д-р Борислав Попов
Тел: 073/588523; e-mail: lilia.ilieva@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс коментира следните проблемни области:

- да представи на студентите основите на общото езикознание;
- да представи на студентите основните изследователски методи на науката лингвистика;
- да подготви студентите за самостоятелна работа с научни текстове, които подлежат на критика и оценка;
- да впише в по-широк контекст знанията по отделни балкански езици и да създаде такъв контекст.

След успешното завършване на курса студентите следва да могат:

- да използват самостоятелно научни текстове по общо и балканско езикознание;
- да изгради интерес към лингвистичната проблематика.

Съдържание на учебната дисциплина

Лекционният курс е комбиниран - съчетава се традиционният начин за водене на лекции, от една страна, с предварително раздадени теми за лекционни занятия, от друга, които се дискутират от гледна точка на изясняването на най-важните постулати, залегнали в тях.

Технология на обучението и оценяване:

Оценяването на придобитите знания по учебната дисциплина се извършва чрез текущ контрол по време на лекциите и посредством полагане на семестриален изпит.

УВОД В ЛИТЕРАТУРНАТА ТЕОРИЯ

(лекции, семинари, извънаудиторна заетост)
ECTS кредити: 4 **Седмичен хорариум:** Л-2; С-0; ИАЗ-6
Форма на оценяване: изпит **Статут на дисциплината:** задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”
Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Стилиян Стоянов
e-mail: stilyan@swu.bg

Анотация:

Целта на дисциплината е да се дадат начални познания за проблемното поле на литературознанието. Очертани са границите и възможностите на литературознанието, различните негови дялове, коментира се терминологичния апарат, характеризират се основни литературни направления. Лекционният курс описва науката за литературата в диахронен аспект от една страна, а от друга се търси приложимостта на литературознанието спрямо съвременни процеси и явления. Предвид спецификата на специалността „Чужд език и етнология” се отделя специално внимание на социогенните функции на литературния текст, управлението на литературните процеси. Коментира се състоянието на литературата във времето на масовите комуникации и Интернет, специален интерес представляват проявите на популярната и масовата култура.

Съдържание на учебната дисциплина:

Науката за литературата. Език на литературната творба. Комуникативният статут на литературата. Литературен процес. Психология на литературното творчество. Литературни родове и видове. Митология и литература. Популярна и масова литература. Етнология на литературата, етически интра- и екстраобрази, етнически стереотипи.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението е основано както върху принципите на класическия лекционен курс, така и на използването на мултимедийни презентации. Доколкото дисциплината се изучава в първия семестър на първи курс, необходимо е изграждането на основен понятиен и терминологичен апарат, въз основата на който да се провеждат дискусиите. Семинарните занятия предвиждат запознаване и коментиране на основни литературнотеоретически текстове и изграждане на способност за начална ориентация в полето на литературната теория. Съгласно действащата нормативна база на ЮЗУ „Неофит Рилски” изпитът по дисциплината е писмен, като студентите имат възможност да бъдат освободени от него при покриване по времето на семестъра на определен кръг от дейности и компетентности.

ПИСМЕНА И ГОВОРНА КУЛТУРА

ECTS кредити: 3

Форма за оценяване:

Изпит

Методическо ръководство:

Катедра по български език

Преподавател:

Доц. д-р Антони Стоилов

Тел. 073/ 588 523 e-mail: antony100@swu.bg

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-4

Статут на дисциплината:

Задължителна

Анотация

Дисциплината запознава студентите с правописните и с правоговорните правила, действащи в момента в съвременния български книжовен език.

Съдържание на учебната дисциплина

Правила за оформяне на рубрики. Правила за оформяне на текст под заглавие. Правила за оформяне на текстове към неезиков илюстративен материал. Текстове Правила за употреба на главни букви при адресиране и в обръщението на молби, официални писма и декларации. Правила за писане на главни букви в несвързан и в свързан текст. Правила за слято, полуслято и разделно писане при съществителните имена, прилагателните имена, числителните имена, наречията, сложните предлози. Правила за употреба на запетая в простото и в сложното изречение. Правила за употреба на кавички и на точка. Правила за употребата на променливото Я. Правила за метатеза на съчетанията -ър-/-ръ- и -ъл-/-лъ- . Правила за писане на пълен и на кратък определителен член. Правила за образуване на бройна форма със съществителни, назоваващи лица, и със съществителни, назоваващи нелица. Синтактично съгласуване. Правила за изговор на глаголни окончания, на определителни членове и на предлози.

Технология на обучението и оценяване

Занятията по дисциплината включват лекционни занятия. Темите за тях се обявяват предварително, като от студентите се изисква да участват в дискусиите по поставените за разглеждане въпроси с мнение, решаване на практически казуси, реферат.

Изпитът е писмен. От студентите се изисква да отстранят допуснатите грешки в четири задачи, като оценяването се осъществява по предварително оповестена скала.

ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: Л–2; С – 0, ИАЗ – 8

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Български език”

Филологически факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Гергана Падарева

Тел: 073/588523; e-mail: gerypadareva@swu.bg

Анотация:

Дисциплината дава знания на студентите за съвременното състояние на фонологичната система на книжовния български език (вокална система, консонантна система, ритмична система и интонационна система), като идеята е придобитите знания да служат за опорна точка при изучаване на развитието на българския език от старобългарския период до днес, включително за изучаване и на съвременните диалекти. Представят се и съвременните тенденции и направления за изследвания в областта на фонетиката и фонологията. Освен това с курса се цели чрез придобитите знания за звуковата страна на българския език студентите да осмислят теоретичните принципи и практическите норми на съвременния правопис и правоговор, както и да оценят предимствата на експерименталното изследване в областта на фонетиката.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът представя основните зависимости и закономерности на фонетичната и фонологичната система на книжовния български език. Говорни звукове – артикулационен, акустичен и перцептивен аспект; връзки и съответствие между различните видове характеристики. Сегментна и суперсегментна система. Основните единици на сегментната система – фонемите, са описани в рамките на класическите

фонологични теории. Връзка между функционалните и физическите свойства на речевите единици. Сегментна система – вокална и консонантна система на СБКЕ, суперсегментна система – ритмична и интонационна система. Основни принципи на фонетичната и фонематичната транскрипция. Основни принципи на правоговорните и правописните норми в българския език. Експериментални изследвания в областта на фонетиката и фонологията.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът се състои от 30 часа лекции и 30 часа семинарни упражнения. Обучението се осъществява по учебна програма в три части, ситуирана в модули. При обучението за онагледяване и упражнения се използват съвременни софтуерни програми за анализ на реч. Извънаудиторната заетост е под формата на самостоятелна работа, която се изразява предимно в проучване на проблеми от лекционния материал чрез конспектиране от основната и допълнителната литература, изготвяне на резюмета, анотации, реферати, доклади, обзори, курсови работи и провеждане на научни изследвания. Крайната оценка по учебната дисциплина се състои от два компонента – оценката от текущия контрол и оценката от семестриалния изпит.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРС ПО НЕМСКИ ЕЗИК

ECTS кредити за 8 семестъра: 9, 7, 9, 5, 6, 5, 2, 2 кредита – общо 45 кредита
(лекции; семинари; извънаудиторна заетост)

Седмичен хорариум по семестри (1-8 сем): Л - 0; С – 6, 6, 6, 4, 4, 4, 2, 2;
ИАЗ –12, 8, 12, 6, 8, 6, 2, 2.

Форма за оценяване: изпит след всеки четен семестър на учебна година

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Германистика и романистика”
Филологически факултет

Лектори:

Гл. ас. Христо Мечкаров
Тел: 073/588523;
e-mail:christo_metschkaroff@swu.bg

Анотация

Програмата по Практически курс по немски език (ПКНЕ) преследва няколко основни цели, обхващащи четиригодишното обучение на студентите за придобиване на образователно-квалификационна степен “Бакалавър”:

- Усъвършенствуване и разширяване на навици, умения и знания във основните видове дейности (четене, писане, слушане и разбиране в комбинации), придобити във средния курс на обучение, както и формиране на правилно речево поведение;
  - Систематизиране и интегративно развиване на вече овладени в различни ситуации умения (речеви и писмени) в различни области на немския език (граматика, лексика, фонетика, правопис, синтаксис и др.) през първите две години на обучение, чрез система от различни видове писмени упражнения;
  - Водене на свободни разговори и дискусии с и без предварителна подготовка;
  - Предаване в тезисен вид на информация, извлечена от прослушан и прочетен текст;
- и т.н.

Организация на аудиторната заетост

По време на семинарните занятия ударението се поставя върху усъвършенстване на уменията на студентите да се изразяват писмено и устно на немски език чрез водене на дискусии по определените в учебната програма теми и писане на различни видове съчинения /резюме, описание, преразказ, анотация, устен и писмен превод, и т.н./

Организация на оценяването

През всеки семестър студентите правят по два теста и изпълняват домашни работи, които им носят съответните кредити. Семестриалният изпит в края на всяка учебна година е комбиниран – състои се от писмена и устна част.

Писмената част включва различни елементи за установяване на нивото на развитие на уменията да се комуникира в различни изразни форми на езика (слушане, превод от и на немски език; съставяне на текст) На устната част се допускат студенти със издържана писмена част. Изпитът е елиминаторен.

N.B. За I курс не се предвиждат превод от български на немски език и текстове за четене и за слушане.

Устната част представлява събеседване върху писмената работа на студента и представяне на предварително подготвен текст от немскоезични автори.

ПРАКТИЧЕСКИ РУСКИ ЕЗИК

ECTS кредити за 8 семестъра: 9, 7, 9, 5, 6, 5, 2, 2 кредита – общо 45 кредита
(лекции; семинари; извънаудиторна заетост)

Седмичен хорариум по семестри (1-8 сем): Л - 0; С – 6, 6, 6, 4, 4, 4, 2, 2;
ИАЗ –12, 8, 12, 6, 8, 6, 2, 2.

Форма за оценяване: изпит след всеки четен семестър на учебна година

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Преподавател:

Росита Щерева

Анотация:

Студентите започват да изучават руски език като втори от ниво начинаещи. Обучението е разработено в два модула – базисен и основен.

Базисният модул се състои от 35 основни теми. Основната цел е изграждане на всички компоненти на комуникативната компетентност:

- езикова компетентност в структурен /знания за фонетичните особености, лексиката и граматиката на руския език/ и функционален /употребата на руски език в съответствие с комуникативните потребности на студентите/ аспект;
- социокултурна компетентност /знания и умения за ориентиране в социокултурния контекст/;
- стратегическа компетентност /усвояване на стратегии за разрешаване на комуникативни проблеми в резултат от недостиг на знания или умения/.

Базисният модул дава на студентите основни знания за функционирането на системата на съвременния руски език като развива четирите вида речеви умения: говорене, слушане с разбиране, четене и писмена реч. Учебният материал е организиран

комплексно и концентрично: едновременно са представени фонетико-интонационният, лексическият и граматическият аспекти на езика. След покриване на базисния модул се очаква студентите да могат да разбират неадаптирани текстове и да осъществяват комуникация на руски език по изучените през годината лексически теми, да имат основни знания за структурата на езика, както и да владеят основите на писмената реч. Формата на обучение е практическо занятие с класическа структура:

- въвеждане на начални знания за функциониране на езиковата система чрез работа с текст;
- езикови и речеви упражнения по лексика и граматика, които затвърдяват знанията;
- типови конструкции за развиване на речевите навици и умения.

Упражнения за самостоятелна работа са предвидени към темите с повишена трудност.

Съдържание на учебната дисциплина:

Понятие о гласных и согласных звуках. Множественное число существительных. Обстоятельство места. Настоящее время глагола. Вопросы к подлежащему и к сказуемому. Обстоятельство образа действия и времени. Винительный падеж объекта неодушевленных существительных. Род имен существительных. Прошедшее время глагола. Понятие о видах глагола. Простое и сложное будущее время. Винительный падеж для обозначения времени действия днями недели. Винительный падеж направления с глаголами *пойти, ходить, прийти*. Предложный падеж существительных во множественном числе. Предложный падеж объекта речи. Предложный падеж личных местоимений. Прилагательные в именительном падеже. Порядковые числительные. Указательные местоимения *этот, эта, это, эти*. Предложный падеж для обозначения времени. Виды глагола. Глаголы на *-ся*. Предложный падеж прилагательных и притяжательных местоимений. Предложный падеж для обозначения времени. Краткие прилагательные. Винительный падеж одушевленных существительных и личных местоимений. Винительный падеж прилагательных, притяжательных местоимений и местоимения *этот*. Местоимение *свой*. Глаголы движения без приставок. Превосходная степень прилагательных. Определение времени по часам. Родительный падеж существительных с предлогом *из, с* в значении места. Родительный падеж после числительных и слов *мало, много, сколько, столько, несколько*. Родительный падеж приименный. Родительный падеж прилагательных и притяжательных местоимений. Дательный падеж адресата существительных и личных местоимений. Дательный падеж для обозначения возраста. Дательный падеж прилагательных и притяжательных местоимений. Дательный падеж с предлогом *к*. Творительный падеж совместности существительных и личных местоимений. Творительный падеж прилагательных и притяжательных местоимений. Степени сравнения прилагательных. Глаголы движения с приставками. Склонения количественных числительных. Косвенная речь. Выражение обстоятельства времени. Условное наклонение. Деепричастие. Действительные причастия настоящего и прошедшего времени. Страдательные причастия настоящего и прошедшего времени.

Технология на обучението и оценяване:

По време на аудиторните занятия се усвоява езиков и ситуативен материал, необходим за развитието на речевата дейност на руски език. Езиковият материал, който се усвоява по време на учебните занятия е задължителния минимум за овладяване на системата на езика. Чрез умело подбрани текстове се въвежда необходимата тематична лексика на руски език за определеното ниво. Класическото занятие включва:

- формиране на фонетични навици чрез текстове и диалози, необходими за общуването, развиване на фонематичния слух и изграждане на артикулационна база чрез слухова и зрителна нагледност;

- над новите думи се работи и в контекст, и в изолиран вид; използват се безпреводни и преводни способности за семантизация на лексиката;
- формиране на навици и умения за говорене на базата на неутралния стил на речта;
- граматичният материал се подава комплексно в относително самостоятелни концентри и контрастивно /съпоставя се със системата на българския език и се съотнася с реалните ситуации на общуване/;
- систематизиране и задълбочаване на овладяните знания чрез подходящи упражнения и текстове;
- основният граматичен и лексически материал се повтаря системно в упражнения след всяка тема;
- работи се по развитието на стратегическа компетентност.

Провежда се текущ контрол под формата на граматични и лексични тестове, устни и писмени изложения по зададени теми, съставяне на диалози по ситуации, диктовки, превод от руски на български език и обратно. Оценките от текущия контрол се включват при оформянето на семестриалната оценка. Положителна е оценката от семестриалния изпит на онзи студент, който на всяка от двете части – писмен и устен, е получил оценка не по-ниска от среден 3,00.

МОРФОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: Л-2; С-1; ИАЗ – 5

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Български език”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Антони Стоилов

Гл. ас. д-р Гергана Падарева

Тел: 073/588523; e-mail: antony100@swu.bg gerypadareva@swu.bg

Анотация:

Дисциплината представя морфологичната система на съвременния български език от гледна точка на аналитичния му граматически строй, като акцентът се поставя върху механизмите, довели до опростяването на именната система и до проявите на аналитизма в глаголната система в съпоставителен план от една страна със старобългарски, а от друга – с особености на морфологичната система на езиците, формиращи т.нар. балкански езиков съюз. Изяснява се спецификата на видовете морфеми, на основните словообразователни начини и свързаните с тях знания за видовете словообразуващи основи. Изясняват се най-характерните особености на частите на речта от традиционна гледна точка. Курсът цели да формира у студентите умение да разпознават частите на речта и да анализират граматическите им категории, да познават основните особености на съвременния български език, гледани в съпоставителен план с изучаваните от тях балкански езици.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет и задачи на морфологията като основен граматически дял. Основни понятия в морфологията. Морфема – същност. Видове морфеми. Балкански езиков съюз – езици членове. Развой на българския език от синтетизъм към аналитизъм. Основа на думата. Процесът на словообразуване. Граматически категории. Семантико-

граматична, морфологична и синтактична класификация на думите в съвременния български книжовен език. Части на речта. Изменяеми и неизменяеми части на речта.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс е комбиниран – съчетава се традиционният начин за водене на лекции, от една страна, с предварително раздадени лекционни занятия, от друга, които се дискутират от гледна точка на изясняването на най-важните постулати, залегнали в тях. Извънаудиторната заетост на студента се състои от: самостоятелна работа в библиотека; консултации с преподавателя; подготовка за лекционно или семинарно занятие; подготовка за контролна работа; писмено разработване на задачи и теми (реферати), поставени от преподавателя; писмено разработване на курсова работа; теренна работа (събиране и обработване на материал). Крайната оценка се базира на текущ контрол и изпит, който съдържа теоретична и практическа част.

ФОНЕТИКА И ФОНОЛОГИЯ НА РУСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ- 6

Форма на оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Д. Иванова

Тел. 073 83 24 92

e-mail: ivanova_d@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината дава на студентите знания за звуковия строеж на езика - фонетичен и фонологичен, и по-конкретно за сегментното и суперсегментното равнище на фонетиката; разделянето на речевите механизми, осигуряващи производството, възприемането и разпознаването на звучащата реч, разграничаване на нейните аспекти: артикулационен, акустичен и лингвистичен. Основният акцент на дисциплината е поставен върху сравнителните описания на фонетичните и фонологични феномени както с родния, така и с други езици, които студентите изучават в специалност Приложна лингвистика. Липсата на семинарни и практически занятия по дисциплината не дава възможност за работа по усъвършенстване на произносителните навици на студентите, което е важно условие за културата на речта и за добрата професионална подготовка на студентите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет и задачи фонетики. Аспекти изучения звучащей формы языка. Транскрипция. Состав фонем русского языка. Санкт-Петербургская и Московская фонологические школы. Артикуляционное, акустическое и перцептивное описание сегментных единиц. Общая артикуляционная и акустическая классификация гласных русского языка – реализация основных аллофонов. Гласные в потоке речи: ударные и безударные гласные – реализация комбинаторных и позиционных аллофонов. Общая артикуляционная и акустическая классификация согласных. Характеристика различных классов согласных русского языка, твердых и мягких согласных русского и

болгарского языков. Согласные в потоке речи – реализация комбинаторных и позиционных аллофонов; некоторые данные перцепции твердых и мягких согласных русского и болгарского языков. Лингвистическое описание сегментных единиц. Некоторые общие проблемы функции фонемы. Система фонем и дифференциальные признаки. Система гласных фонем русского языка позиционные чередования гласных по глухости-звонкости, твердости-мягкости, по месту и способу образования и чередования с нулем звука. Система суперсегментных фонологических средств русского языка: ударение, мелодика, темп, тембр, пауза. Суперсегментные единицы звучащей речи: слог, фонетическое слово, синтагма, фраза, фоноабзац. Интонационная система русского языка / типы ИК /. Графика и орфография.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява по предвидения учебен план. Лекционният курс има за задача да осигури на студентите необходимите знания и умения за лингвистичен анализ на явленията на звучащата реч, за използването на фонетичната, фонологичната и на интонационната транскрипции. Съпоставителният анализ преди всичко с български език, както и с други изучавани от студентите езици, гарантира по-дълбоко разбиране и познаване на фонетичните и фонологичните особености на руския език. Учебният план не предвижда упражнения и това налага по-активна работа с електронни средства, за да могат студентите да слушат оригинална руска реч.

Оценката се формира комплексно от активността на студентите по време на лекциите и от изпитния резултат. Изпитът се основава на тестови задачи и теоретичен въпрос. Основният акцент е поставен върху практическа задача и способността на студентите да употребяват специфичната за дисциплината лингвистична терминология.

СТАРА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ-3

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Филологически факултет

Лектор: Проф. д-р Даринка Караджова

Тел: 073/588523; e-mail: karadjovadbg@swu.bg

Анотация: Учебната програма обхваща основните насоки и характеристики на българското литературно развитие от епохата на Средновековието /VIII-IX век/ до периода на Ранното Българско възрождане /XVIII век/. Темите са обединени в раздели, съответстващи на възприетата в българистичната наука през последните години литературна периодизация. В хода на преподаването се отчитат както историческите измерения на литературното развитие, така и вметването на литературните процеси в по-широки културни и философско-естетически рамки. Цели се да се разкрие художествения модел на старата българска литература не само от съвременна литературоведска позиция, но и с оглед органическата му връзка с религиозно-митологическия светоглед на средновековния творец. Обръща се внимание и на последните извори и научни постижения, допринасящи за доизясняване картината на литературния живот както в известните, така и в по-слабо проучените през различни хронологически периоди книжовни средища.

Съдържание на учебната дисциплина: Характер и същност на старата българска литература. Периодизация. Историческа мисия * Писмена култура в България преди Кирил и Методий. Извори за проучване живота и делото на Кирил и Методий * Кирило-Методиевите ученици в България. Преславски книжовен център. Охридски книжовен център * Богомилство, богомилска и противобогомилска литература. Апокрифна литература * Религиозно-мистично направление в българската литература. Българската литература през епохата на византийското владичество * Българската литература през XIII в. * Културен подем и нови идейни направления през XIV в. * Търновската книжовна школа. * Разпространение на Евтимиевите традиции извън българските предели. Константин Костенечки. Григорий Цамблак. Митрополит Киприан * Българската литература през XV в. Владислав Граматик. Димитър Кантакузин * Софийската книжовна школа през XVI в. * Българската литература и книжнина през XVI-XVIII в. * Котленският книжовен център през XVIII в. * Преход между старата и новата българска литература.

Технология на обучението и оценяване: Учебната дисциплина цели да формира основни познания за историята на средновековната българска литература от IX до началото на XVIII век; създава теоретическа подготвеност за същността и спецификите на средновековната естетика и православната философия; изгражда начална ориентация за работа с ръкописни и старопечатни текстове; подготвя студентите за занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература. В края на курса от студентите се очакват да познават основните литературно-исторически феномени на Българското средновековие; да имат добра ориентация за състоянието на хуманитарната наука, посветена на Slavia Orthodoxa; да притежават умения за професионален анализ и интерпретация на литературни творби от разглежданата епоха. Изпитът е писмен - тест и по тема от предварително зададен и обсъден конспект. За уточняване на оценката - разговор по темите от конспекта. Предвижда се и текущ контрол чрез тест. По желание студентите подготвят курсови работи. Наблюдения на ръкописни сбирки (вж. програмата).

СИНТАКСИС НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4.

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра по български език

Филологически факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Биляна Тодорова

Тел: 073/588523; e-mail: bilyanatodorova@swu.bg

Анотация: Курсът има за цел да даде знания за законите, по които думите се свързват в словосъчетания и изречения, за синтактичната служба на думите в изречението, за структурните връзки в изречението, за типологията на словосъчетанията и изреченията, за условията, при които изреченията добиват строен и осмислен характер, за правилната им употреба, както и за интонацията, словореда и др.

Очаква се студентите да придобият умения да анализират граматическите категории и да разпознават частите на речта и частите на изречението, както и да познават езиковата йерархия и възможните съчетания на частите на речта в изречението.

Съдържание на учебната дисциплина: Предмет на синтаксиса. Основни единици. Предикативност. Двусъставни и едносъставни изречения. Частите на речта като части на изречението. Видове синтактично свързване. Учение за словосъчетанието (конституентна граматика). Видове словосъчетания. Възможни субординативни съчетания в БЕ. Категориите X^o, X', X'' (=XP). Видове групи с главна част съществително име (NP). NP с предпоставени разширения. NP с предпоставени и задпоставени апозитивни разширения. NP със задпоставени разширения. Категорията AP. Категорията AdvP. Категорията PP. Словосъчетания с главна част глагол (VP). Видове групи и части на простото изречение. Аргументна структура на предиката. Семантични роли и синтактични функции. Сказуемно VP. Глаголни сказуеми с модален глагол. Глаголни сказуеми с фазов глагол. Именни сказуеми. Еднородни части на изречението. Обособени части на изречението. Удвояване на синтактични категории. Удвояване на преките и непреки допълнения. Едносъставни изречения. Безподложни или нулевосубектни изречения. Определенолични, неопределенолични, обобщенолични изречения. Безлични изречения. Празен подлог при нелични глаголни форми. Запълване на подложната позиция. Сложно изречение. Сложно съчинено изречение. Видове. Сложно съставно изречение. Подложни изречения. Подчинени допълнителни изречения. Сказуемноопределителни изречения. Подчинени определителни изречения. Подчинени обстоятелствени изречения. Преместване на синтактични категории във въпросителни изречения. Сложни и повторени части. Вметнати конструкции. Словоред на простото изречение. Информационна структура на изречението. Интонация на изречението.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс е комбиниран - съчетава се традиционният начин за водене на лекции, от една страна, с предварително раздадени теми за лекционни занятия, от друга, които се дискутират от гледна точка на изясняването на най-важните постулати, залегнали в тях. Тъй като не са предвидени семинарни упражнения, лекционният курс трябва да даде и основните практически познания на студентите. Оценяването се извършва след писмен теоретико-практически тест върху материал от предварително раздаден въпросник.

СТРАНОЗНАНИЕ (немскоезични държави)

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: изпит

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-4

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Германистика и романистика”

Филологически факултет

Лектор:

Доц. д-р Калина Минкова

Анотация:

Лекционният курс по немско странознание се чете на немски език през V семестър пред студентите от специалност „Педагогика на обучението на български и чужд език (немски)”. Той ги запознава с основна информация в областта на историята, икономиката, политиката и културата на немскоезичните държави. Лекциите са съсредоточени основно върху историческия аспект на темата. Студентски реферати

върху актуалното състояние на отделните провинции на Германия и на държавите Швейцария и Австрия допълват информацията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс си поставя за цел да представи на студентите накратко цялостна картина на немскоезичната цивилизация и култура. Студентите трябва да разберат повратните моменти в немската история, причините за върховете и паденията на тази нация, съществуването на Германия като разделена държава, както и значението и последиците от обединението ѝ. Традиционният неутралитет на Швейцария, както и мобилността на Австрия и участието ѝ в Европейската история и култура са факти, които също трябва да се осмислят от студентите, особено в ситуацията на днешна Обединена Европа.

Технология на обучението и оценяване:

По време на лекциите преподавателят представя основните моменти от съдържанието на учебната програма, като ударението пада върху историята на Германия, като съдбовна част от историята на Европа, а и на света. Част от времето е отделено и за активната работа на самите студенти – устно представяне на подготвени реферати върху отделни германски провинции или върху Швейцария и Австрия в съвременен план. Оценяването се извършва като текущ контрол върху рефератите, а в края на семестъра – като устен изпит.

СТРАНОЗНАНИЕ (РУСИЯ)

ECTS кредити: 3

Форма за оценяване: изпит

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Светла Томанова

e-mail: stomanova@swu.bg

Анотация:

Курсът по Странознание на Русия е предназначен за студентите от специалност Приложна лингвистика (Английски и руски език). Курсът от лекции е съобразен с радикалните промени в обществения живот на Русия и динамиката на развитие на съвременното руско общество в условията на многочислени реформи и промени. Курсът от лекции разглежда с учебна цел промените, които са станали в живота на огромната страна, необратимия характер на тези промени, проблемите и трудностите от последните години. Въпросите за живота на съвременното руско общество са разгледани като резултат от неговия исторически път и взаимоотношенията с други страни и народи. Предвижда се допълване на темите по повод на актуални политически събития и международни форуми, годишнини от важни исторически събития и други.

Съдържание на учебната дисциплина:

Държавно и политическо устройство. Външна политика и международни отношения. История. География. Климат. Флора и фауна. Население. Езици, руски език. Икономика. Религия. Наука. Култура. Фолклор. СМИ и Интернет. Литература. Изобразително изкуство. Архитектура. Музика. Театър и кино. Празници. Спорт. Социална сфера. Образование. Здравеопазване. Руска кухня.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението е в рамките на 30 часа лекции и 60 часа извънаудиторна заетост. В часовете за извънаудиторна заетост студентите подготвят презентация на предварително избрана тема за природни, културни или исторически забележителности. След разглеждането на определен брой теми се прави тест като студентите писмено отговарят на въпроси по изучените теми.

Оценката се формира от резултатите от тестовете, присъствието на лекциите и участието в работата през семестъра

РУСКА КЛАСИЧЕСКА ЛИТЕРАТУРА**ECTS кредити:** 6**Седмичен хорариум:** Л-2; С-1; ИАЗ – 9**Форма за оценяване:** изпит**Статут на дисциплината:** задължителна**Методическо ръководство:**

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Тел: 073/588523; e-mail:panayotova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината цели да представи основните развойни линии и тенденции в руския литературен процес, върховните и най-емблематични явления на руската литература от XIX век. Централно място заема изучаването на типологичните модели и реформаторската поетика на класическия руски роман, най-ярките и стойностни явления от “златния век” на руската литература в областта на поезията, прозата и драматургията. Курсът представя най-значителните персонални творчески изяви, имащи както световно признание, така и решаващо влияние върху вътрешните руски културни процеси.

Съдържание на учебната дисциплина:

Руската литература от първата четвърт на XIX век. А.С. Грибоедов. “От ума си тегли” – творческа история и жанрово своеобразие. А. С. Пушкин – родоначалник на руската класическа литература. Лирика. Романът в стихове “Евгений Онегин”. Особенности на композиционното изграждане; социално-философска и нравствено-етична проблематика; системата от образи в романа. Драматургията на Пушкин. “Борис Годунов”. Историческа концепция и художествено новаторство. “Малките трагедии” на поета. Проза. “Повестите на “Белкин” - начало на руската реалистична проза.. “Капитанската дъщеря” .М. Ю. Лермонтов. Лирика и драматургия (“Маскарад”).“Герой на нашето време”. Начало на руския философско-психологически роман. Жанрова поетика, композиция, творчески метод, концепция за личността, стил. Н. В. Гогол. Повести. Романът “Мъртви души”. Драматургията на Гогол. Комедията “Ревизор”- гротесков сюжет, драматичен конфликт, характер на комичното, сатиричен патос. И.А. Гончаров и традициите на "натуралната школа".Романите на И.С. Тургенев и историческата съдба на руската интелигенция. А.Н. Островски и развитието на руската драматургия. Ф.М. Достоевски и руският роман. Полифонизъм и психологизъм. Философската епопея “Братя Карамазови” – синтез на художествените търсения на Достоевски. Лев Толстой и развитието на руския реализъм.Чехов. Поетика на късия разказ. Драматургията на Чехов. Характер на конфликта, композиция, жанрово своеобразие, лирическо “подводно течение”, символика.

Технология на обучението и оценяване:

При всяко от тематичните нива курсът се стреми се създава необходимата на студентите за по-нататъшното им собствено тълкуване на явленията, адекватна представа за националния, общославянския и европейския контекст на руската литература от XIX век, да формира критическо мислене, аналитични способности, умения за интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи. Изисква се изготвяне на курсова работа. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

РУСКА ЛИТЕРАТУРА НА XX ВЕК**ECTS кредити:** 5**Седмичен хорариум:** Л-2; С-1; ИАЗ – 7**Форма за оценяване:** изпит**Статут на дисциплината:** задължителна**Методическо ръководство:**

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Тел: 073/588523; e-mail: panayotova@swu.bg

Анотация:

Целта на курса е представянето на основните процеси в руската литература и култура от края на XIX и през XX век, на динамиката на възникването и развитието на литературните групи, школи и направления с оглед на общоевропейските тенденции, както и запознаването с основни интерпретации на шедеврите на столетието. Главните акценти в лекционния курс са поставени върху явления като модернизма, авангарда и постмодернизма в руската литература, феномена на “Сребърния век”, формирането на “съветския канон”, литературния живот в средите на руската емиграция и върху литературните тенденции през втората половина на века. Детайлно се проследяват и най-значителните персонални творчески изяви, имащи както световно признание (Нобеловите награди за литература), така и решаващо влияние върху вътрешните руски културни процеси.

Съдържание на учебната дисциплина:

Руската литература от края на XIX и началото на XX век. Краевековие. Проза на неореализма. Сребърният век на руската поезия. Руският символизъм. Естетическите търсения на руските символисти. Жанров диапазон. Руски акмеизъм. Естетическа програма. Руският футуризм и имажинизъм. Особенности на поетиката и естетически характеристики на отделните групи. Кубофутуризм, егофутуризм, “Центрофуга”. Авангардизмът в литературата на 20-те години. Създаване на съветския канон. Принципи на социалистическия реализъм. Епопейни повествования. Литература на първата емигрантска вълна. Културни средища. Издания. Новият романов период 20-те и 30-те години. Илф и Петров “Дванадесетте стола” и “Златният телец”. Романът “Доктор Живаго” – особености на поетиката. Повести и разкази на М. Булгаков. Романът “Майстора и Маргарита”. Андрей Платонов – утопия и антиутопия. “Чевенгур”, “Изкопът”. Руското и европейското в романте на Вл. Набоков. Литература от втората половина на XX век. Характеристика на епохата. Развитие на “трите”

разклонения на руската литература. Основни направления и групи. Прозата на А. Солженицин. Й. Бродски. Поезия и есеистика. Руски постмодернизъм. Особенности. Естетическа и идейна характеристика. Глобалните тенденции в културата от края на XX век.

Технология на обучението и оценяване:

Дисциплината поставя акцент върху формиране на критическо мислене, аналитични способности, умения за интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи. Изисква се създаване на курсова работа по дискутиран проблем. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

ИСТОРИЯ НА НЕМСКАТА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 5+6

Седмичен хорариум: Л-2; С-1; ИА3-9;
Л-2; С-1; ИА3-7

Форма на оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Германистика и романистика”

Филологически факултет

Лектор:

Доц. д-р Калина Минкова

Анотация:

Лекционният курс по немска литература за специалност ПОБЕЧЕ – първи чужд език (немски) – е задължителна дисциплина в две части, обхваща два семестъра (III. и IV.) и завършва с изпити за всяка част. Студентите трябва да владеят добре немски език, т.е. трябва да са държали приеман изпит по езика или да са получили висока оценка на матура по немски език.

Съдържание на учебната дисциплина:

Курсът трябва да запознае студентите в хронологичен аспект с най-важните литературни течения, жанрове, автори и творби в немско говорещите страни от периода на Реформацията до днес, да разгледа по-подробно избрани автори и произведения на немската литература, както и да представи всички Нобелови лауреати по литература от немско говорещите страни. Лекционният курс по немска литература трябва да даде на студентите цялостна представа за мястото и значението на немската литература в световната култура, както и за нейните взаимовръзки и влияния на фона на европейските културни процеси. Един от очакваните резултати на този лекционен курс е и събуждането на интереса на студентите към литературата изобщо, създаване на навици за четене и самостоятелно тълкуване на литературни произведения.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът се състои от лекции и упражнения, като освен това преподавателят отделя допълнителни часове за консултации във връзка с подготовката на рефератите или за изпита. Извънаудиторната заетост на студентите се състои от запознаване със задължителните произведения от конспекта и писмено разработване на реферати по теми, определени от преподавателя или избрани от студента. Рефератите се представят в писмен вид, освен ако докладът или разработката не се представи във вид на дискусия между колегите, която се направлява и оценява от преподавателя. Студентите се

насочват също към допълнителна литература, както и към филмирани произведения или театрални постановки на неизучавани, но известни творби. Оценката се оформя от: изпит, реферат или изнесени дискусии по време на семинарните упражнения, показан интерес при представяне на нови автори, творби или техни филмови или театрални еквиваленти. Търсене на сходства или изтъкване на разлики с произведения на българската или друга литература.

ЛЕКСИКОЛОГИЯ И ЛЕКСИКОГРАФИЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Български език”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Драгомир Лалчев

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-4

Статут на дисциплината: задължителна

Анотация:

Лекционният курс се състои от две взаимно свързани части: теоретична лексикология и практическа лексикография. В теоретичната част се изучава системният характер на лексиката, полисемията, семантичната парадигматика, стилистичната дистрибуция на лексиката и фразеологията. Посочва се техния произход, структурни модели, семантика и практическото им приложение в писмената и говоримата реч. Втората част от учебната дисциплина включва практически знания по лексикографските справочници - речници и енциклопедии, методология на тяхното съставяне, компютърна обработка на лексемите, принципи за структуриране и редактиране на речниковата статия в справочниците.

МОРФОЛОГИЯ НА НЕМСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 5.00

Форма на оценяване: изпит

Седмичен хорариум: Л – 2; С – 1; ИА3: 7

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Германистика и романистика”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Антоанета Михайлова

Тел. 073/58858; e-mail: amihailovabg@swu.bg;

Анотация:

Курсът по дисциплината Морфология на немския език цели да даде на студентите теоретични познания за граматичните явления в немски език, да ги запознае с основните лингвистични течения и специфичната терминология, да им даде знания за

строежа на немския език и думите в него, за частите на речта в немски език, за особеностите в словообразуването и основните словообразователни модели, като разглежда на определени места немския език в сравнение с родния език, да даде солидни теоретични знания в областта на морфологията на немския език, да повиши нивото на владеене на немския език, както и да подготви студентите за бъдещата им работа като преводачи и/или преподаватели.

Студентите следва да владеят немски език на по-високо от средно ниво и да имат елементарни теоретични познания по морфология на българския език.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дума и части на речта в немски език; Словообразователни модели в немски език; Глагол – класификация на глаголите, темпорална система, номинални форми, залог, наклонение, валентност и рекция; Съществително име – класификация, род и число, член, падежна система; Прилагателно име – класификация, склонение, степенуване; Наречие; Други части на речта.

Технология на обучението и оценяване:

В лекционния курс преподавателят представя на студентите теоретичните постановки по различните теми, като се съобразява с нивото на владеене на немския език от студентите и държи сметка за новите изследвания и разработки.

По време на семинарните занятия студентите обсъждат темите под ръководството на преподавателя, като прилагат наученото от лекционния курс и от самостоятелната си подготовка, изнасят реферати по поставена тема, упражняват различни видове трансформации.

В предвидените часове за извънаудиторна заетост студентите трябва да се подготвят самостоятелно за тестове и контролни работи, да подготвят по един реферат по поставена тема като резюмират научна статия по нея.

Семестриалният изпит е комбиниран – състои се от тест и изпит по конспект.

МОРФОЛОГИЯ НА РУСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: Л-2; С-1; ИАЗ-7

Форма на оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Д. Иванова

Тел. 073 83 24 92

e-mail: ivanova_d@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината дава познания на студентите за граматичните свойства на частите на речта в руски език, за техните форми и особеностите на тяхната употреба, както и за граматичната класификация, морфологичните категории и парадигми и за словообразователните модели и словоизменителните процеси.

Упражненията към лекционния курс целят да формират у студентите умения и навици за морфологичен анализ на думите /принадлежност към определена част на речта, словообразователна, словоизменителна и функционална характеристика/.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет и задачи морфологии. Грамматически значения, форми, категории, класове. Именни части речи. Имя существительное как часть речи. Лексико-грамматические разряды существительных. Морфологические категории существительного. Словоизменение – склонение существительных. Значение падежей без предлогов. Значение падежей с предлогами. Имя прилагательное как часть речи. Лексико-грамматические разряды прилагательных. Морфологические категории прилагательных. Полные и краткие формы прилагательных. Склонение прилагательных. Степени сравнения прилагательных. Имя числительное как часть речи. Разряды числительных. Морфологические категории. Склонение. Местоимение как часть речи. Разряды местоимений по их значению и по их соотносительности с другими частями речи. Склонение. Глагол – глагольные и отглагольные формы. Служебные слова. Глагол как часть речи. Неопределенная форма глагола. Морфологические категории глагола. Словоизменительные классы и группы глаголов. Спряжение глаголов. Причастие. Значение и образование причастий. Типы причастий по категориям залога и времени. Склонение и употребление причастий. Деепричастие. Значение и употребление деепричастий. Наречие как часть речи. Разряды наречий по характеру лексического значения. Степени сравнения. Образование наречий. Безлично-предикативные слова / категория состояния / как часть речи. Разряды по их образованию и значению. Служебные слова. Междометие – разряды по происхождению, строению и значению. Модальные слова – основные функции и значения.

Технологии на обучението и оценяване:

Лекциите и семинарните занятия изискват от студентите редовно посещение и активност при дискутирането на актуални проблеми по морфология и решаването на практически задачи. Поради недостатъчен брой на аудиторните занятия, се налага самостоятелна работа и изпълнение на контролни и тестови задачи. Важно място заема предварителната подготовка по зададени от преподавателя въпроси или теми. Участието на студентите в учебния процес се основава на: самостоятелно изпълнение на възложени задачи, изискващи работа в библиотека, проучване на литература по дадена тема, завършваща със съставяне на библиография, конспекти и резюмета.

Оценката се формира комплексно от активността на студентите по време на лекции, семинарни упражнения и от изпитния резултат. Студентът се допуска до изпит при текуща оценка минимум 3.00, в която се включват резултатите от проверени тестове и контролни работи през семестъра. Изпитът се основава на тестови задачи и теоретичен въпрос. Един от основните акценти е поставен върху практическата задача и способността на студентите да употребяват специфичната за дисциплината лингвистична терминология.

ВЪЗРОЖДЕНСКА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 3

Форма за оценяване: изпит

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Статус на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Етнология и балканистика”

Филологически факултет

Лектори: Доц. д-р Елена Тачева

Тел: 073/588523; e-mail: elenatacheva@swu.bg

Анотация:

Дисциплината формира базисни познания за историята на българската литература и на литературната институция от епохата на Възраждането. Моделира умения за професионална интерпретация на емблематични възрожденски автори и текстове, изучавани в курсовете на средното училище. Изгражда начална ориентация за самостоятелно научно изследване на старопечатни и архивни фондове. Подготвя студентите за занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература.

Съдържание на учебната дисциплина:

Ренесанс - Просвещение - Възраждане в плана на сравнението. Национален процес и национална литература. Литературния живот на XVIII век. Паисий Хилендарски, Софроний Врачански Проблеми и вариации в литературните преходи от Средновековието към Новото време. Литературен филологизъм) Петър Берон, Неофит Рилски, Васил Априлов и техните последователи). Европейските видове и жанрове в български прочит: -елегията (Найден Геров, Райко Жинзифов, Христо Ботев); -поемата (Георги Раковски, Григор Пърличев, Петко Славейков, Христо Ботев); -повестта (Васил Друмев, Илия Блъсков, Любен Каравелов, Василица Попович); -драмата (Добри Войников, Васил Друмев, Тодор Пеев). Особенности на възрожденската литературна институция. Генеалогия на възрожденския литературен творец. Автор, читател, критик, преводач, издател и техните възрожденски конкретизации. Възрожденската книга. Възрожденските литературни общности.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение въвежда в основната литературно-историческа проблематика и във водещите теоретически парадигми на българската литература от XVIII-XIX век. Акцентът се поставя върху моделирането на актуална представа за литературната институция, за водещите авторски имена и текстове и за еволюцията на литературните жанрове. Лекциите са изградени върху коментар и дискусия на актуални тези, разгърнати върху уширен културологичен и социологически фон. Семинарните занятия въвеждат студентите в проблемни ситуации и изискват от тях да вземат самостоятелни интерпретативни решения, представени във формите на различни по вид писмени работи и устни обсъждания. Изпитът се състои от писмена и устна част по тема от предварително зададен конспект.

СИНТАКСИС НА НЕМСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 5.00

Форма на оценяване: изпит

Седмичен хорариум: Л – 2; С – 1; ИАЗ: 7

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Германистика и романистика”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Антоанета Михайлова

Тел. 073/58858; e-mail: amihailovabg@swu.bg;

Анотация:

Курсът по дисциплината Синтаксис на немския език цели да даде на студентите теоретични познания за структурата на немското изречение, да ги запознае с теоретичните постановки на /предимно/ немски езиковеди от началото на XX век до днес относно особеностите на немското изречение, да даде познания за строежа на немското изречение и на немския словоред, да представи различните части на немското изречение в сравнителен аспект с български език, да разгледа синтактичните отношения в словосъчетанието, изречението, абзаца, текста, да направи разлика между видовете изречения и начините на изказване, като изхожда от различните критерии за класифициране на частите на речта, да се научат студентите да прилагат различните операции за трансформиране на изречението като се обърне особено внимание на рекцията и валентността на глагола в немския език като структурообразуващи изречението, да се разгледат видовете изречения от познатата гледна точка на традиционната граматика в съпоставка с мненията на други лингвистични школи. Студентите следва да владеят немски език на по-високо от средно ниво и да имат елементарни теоретични познания по синтаксис на българския език.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет и задачи на синтаксиса като наука; Синтактични единици, отношения и процеси; Изречение – определение и характеристика; Словосъчетание – определения и класификация; Просто изречение – видове, изреченски модели; Словоред в немското изречение; Части на изречението – традиционна класификация, семантични роли; Сложно изречение – видове, проблеми при класификацията; Изречението като елемент на текста и комуникацията.

Технология на обучението и оценяване:

В лекционния курс преподавателят представя на студентите теоретичните постановки по различните теми. По време на семинарните занятия студентите обсъждат темите под ръководството на преподавателя, като прилагат наученото от лекционния курс и от самостоятелната си подготовка, изнасят реферати по поставена тема, упражняват различни видове трансформации.

В предвидените часове за извънаудиторна заетост студентите трябва да се подготвят самостоятелно за тестове и контролни работи, да подготвят по един реферат по поставена тема като резюмират научна статия по нея.

Семестриалният изпит е комбиниран – състои се от тест и изпит по конспект.

СИНТАКСИС НА РУСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: Л-2; С-1; ИА3-7

Форма на оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство

Катедра по Чужди езици

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Д. Иванова

Тел. 073 83 24 92

e-mail: ivanova_d@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс по дисциплината Синтаксис на руски език има за цел да формира у студентите знания за основните единици на синтаксиса - словосъчетанията и изреченията. Описват се структурата, функциите, синтактичните отношения между отделните единици и техните компоненти, синтактичните средства и актуализацията на изречението в рамките на цялостния текст. Упражненията към лекционния курс целят да научат студентите да осъществяват структурен и синтактичен анализ на различните видове изречения и тяхната реализация в текста.

Съдържание на учебната дисциплина

Синтаксис как учение о словосочетании и предложении. Общее понятие о словосочетании и предложении. Словосочетание: типы словосочетаний и виды связи компонентов. Синтаксические отношения. Простое предложение. Типы простых предложений. Главные члены предложения: подлежащее и сказуемое. Односоставные предложения. Типы односоставных предложений. Второстепенные члены: определение, дополнение, обстоятельство. Однородные члены предложения: союзы, обобщающие слова и предлоги при однородных членах предложения; согласование сказуемого с однородными членами предложения. Обособленные члены предложения. Вводные слова и вводные сочетания слов. Обращение. Актуальное членение предложения; части актуального членения – тема и рема; средства выражения актуального членения – порядок слов и интонация.

Понятие о сложном предложении. Синтаксическая связь между компонентами сложного предложения – сочинение и подчинение. Классификация сложных предложений: сложные предложения с союзами и союзными словами – сложносочиненные, сложноподчиненные; бессоюзные сложные предложения. Сложносочиненное предложение. Общая характеристика и принципы классификации сложносочиненных предложений. Сложносочиненные предложения с соединительными и присоединительными союзами; с разделительными союзами. Сложноподчиненное предложение. Общая характеристика и принципы классификации. Сложноподчиненные предложения нерасчлененной структуры: предложения с местоименной связью частей. Сложноподчиненные предложения расчлененной структуры: предложения, выражающие временные отношения, предложения со значением обусловленности; предложения, выражающие сравнительные отношения; предложения, выражающие сопоставительные отношения. Бессоюзные сложные предложения. Общая характеристика и принципы классификации. Типы бессоюзных сложных предложений. Монологическая и диалогическая речь. Сложное синтаксическое целое. Диалогическое единство. Чужая речь. Прямая и косвенная речь.

Технологии на обучението и оценяване

Аудиторната заетост протича съгласно предварително зададения тематичен план, като се цели задълбочаване на знанието за езика и граматичните механизми при построяване на речеви единици. Стремежът е да се постигне систематично знание по въпросите на синтаксиса чрез използване на най-актуалните направления в дисциплината. В процеса на практическата работа се подчертава ролята на синтаксиса в преводаческата дейност на студентите.

Оценката се формира комплексно от активността на студентите по време на лекциите и семинарните упражнения и от изпитния резултат. Акцентът се поставя върху практическата задача по време на изпита. Участието на студентите в учебния процес се основава върху:

- самостоятелно изпълнение на възложени задачи, изискващи работа в библиотека;
- проучване на литература по дадена тема, завършваща със съставяне на библиография, изготвяне на конспекти и резюмета.

НОВА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: Л-2; С-1; ИАЗ – 7

Форма за оценяване: тест и изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”, Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Роман Хаджикосев

Тел: 073/882948; e-mail:romandizel@swu.bg

Анотация:

Първата част на Нова българска литература проследява зараждането и оформянето на българската литература след Освобождението. В първите години (80-те и 90-те години на XIX в.) основно място заемат темите, свързани с изобразяване на близкото героично минало и проблемите на съвременността. Едновременно с това се набляга на онези стилистични и тематични белези, които тласкат реалистическата традиция у нас към оформянето на нови художествени форми. Специално място ще се обърне на мемоаристката в българската литература през последното десетилетие на XX век. В първата част на дисциплината ще се наблегне на реалистичните тенденции в българската литература след Освобождението. Втората част на Нова българска литература представлява естествено и логично продължение на проблемите и процесите в българската литература след Освобождението до Първата световна война. В тази част обаче се набляга на изучаването творчеството на писателите, които модернизират българската литература. Разбираемо специално внимание се обръща на творците, свързани с кръга “Мисъл”, който налага нов модел на развитие и оценки за българската литература под общото наименование “европеизация на българската литература”. Особено внимание се обръща на втората вълна от модернизация на българската литература, свързана със символизма. Разработват се не само големите имена от това литературно течение, но и интересни фигури, които остават на втори план в историите по литература като Христо Ясенев и Людмил Стоянов. Специална тема е отделена за творчеството на ранния Йовков.

Съдържание на учебната дисциплина:

Историята на България след Освобождението до края на Първата световна война. Литературният живот през 80-те години на XIX век в България. Биографични справки и творчески етапи на Иван Вазов. Специфика и особености на поезията на Иван Вазов. Специфика на пътеписа, разказа и романа на Иван Вазов. Характеристики на мемоаристичната литература - Захари Стоянов – особености на разказваческите нагласи и „Миналото” на Ст. Заимов като литература. Стоян Михайловски – многообразието на жанровете изяви, творчески път, критически образи на поета. Алеко

Константинов – жанрови особености и специфичност на творчеството му. Пътеписи, фейлетони, “Бай Ганьо”. Особености на народничеството в българската литература (Т. Влайков, Христо Максимов, М. Георгиев и Ц. Церковски). Константин Величков и усилията за интелектуализиране на жанра на пътеписа. Специфика на мемоара „В темница”. Г.П. Стаматов – първи крачки към психологизация на българския разказ. Кирил Христов – мястото му в развоя на българската лирика. Творчеството на ранния А. Страшимиров. Елин Пелин. Особености на развитието на разказа, поезика, народностна и социална основа. Нов етап от развитие на пътеписния и анималистичния жанр - Страшимир Кринчев. Същност и специфика на българския модернизъм, разгледан в контекста европейските модернистични течения. Литературните кръгове в развитието на българската литература. Кръгът “Мисъл” – културна мисия и нейната реализация. Д-р К. Кръстев – личност и критическа съдба. Пенчо Славейков – жанрови предпочитания, идейни изяви. Критически и есеистични постижения. Творческо своеобразие и културно месианство. П. К. Яворов – мястото на поета в цялостното развитие на българската поезия. П. Ю. Тодоров. Разкази, идилии и драми. Фолклорни мотиви и модерни идеи и герои. Особености на българския символизъм с оглед на западноевропейския модернизъм. Поетика на българския символизъм. Кръгът „Звено”. Представители, периоди и развитие. Бардът на българския символизъм - Теодор Траянов. Особености на лириката на Николай Лилиев. Философски елементи в лириката на ранния Емануил Попдимитров. Творчеството на Христо Ясенев и Димитър Бояджиев. Ранният Николай Райнов – Поетика на „Богомилски легенди”. Димчо Дебелянов. Поетическа реализация и влияние върху по-нататъшното развитие на българската поезия. Мястото на Сирак Скитник в българската литература. Ранният Йордан Йовков – лирика и военни разкази.

Технология на обучението и оценяване:

Студентите ще се запознаят с представителните автори и творби от реалистичния профил на новата българска литература, възприемайки ги като част от общото литературно и културно развитие. Ще се разчита студентите да възприемат литературната критика от периода като своеобразно самосъзнание и самооценка на литературата. Изисква се всеки студент да издържи задължителния тест, да разработи курсова работа по проблем, както и да се яви и издържи устен изпит по предварително зададен конспект.

СТИЛИСТИКА НА РУСКИЯ ЕЗИК

ECTS кредити: 4

Форма за оценяване: изпит

(лекции; семинари; извънаудиторна заетост)

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 6

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектор:

доц. д-р Светла Томанова

e-mail: stomanova@swu.bg

Анотация:

Курсът по Стилистика на руския език е разработен за специалността *Педагогика на обучението по български език и чужд език* и има за цел както да помогне на студентите да приложат натрупаните знания и умения от практическия курс на обучение в областта на стилистиката на руския език, така и да им предостави нова информация, свързана с особеностите на различни по стил текстове. Курсът има за цел да развива руската реч у студентите, да ги запознае с терминологията на науката, да подобри самочувствието им в общуването, да ги възпита в прецизност и критичен дух към собствената реч и речта на околните, да развие критично отношение към грешките. Други цели са: да създаде умения за стилистичен анализ на текст, да създаде професионални навици за поправка и редактиране на различни стилистични неточности; да се научат да оценяват богатството на езика, възможността за синонимни замени. Очаква се студентите да се подготвят теоретично по въпросите от тематичния план.

Съдържание на учебната дисциплина:

Класификации на стиловете в руския език. Научен стил. Официално-делови стил. Публицистичен стил. Разговорен стил. Стиллове на художествената литература. Лексическа стилистика. Полисемия. Речева недостатъчност. Омоними. Пароними. Синоними. Антоними. Активна и пасивна лексика. Историзми и архаизми. Неологизми. Заимствани думи. Диалектизми. Жаргонизми. Фразеология. Тропи. Стилистични фигури. Ортоепия и благозвучие.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението се осъществява в рамките на 30 часа лекции и 70 часа извънаудиторна заетост. През семестъра се правят два теста с теоретични въпроси по темите от програмата и с упражнения с практически задачи, в които се прилагат на практика усвоените знания. В началото на всяка нова лекция се напомнят изводи от предходната тема. В края на лекцията се правят обобщения на най-важните разгледани въпроси. Изпитът включва: 1. Тест с теоретични въпроси по Стилистика, 2. Практически упражнения за избор на правилна дума и стилистична корекция, 3. Стилистичен анализ на редактиран текст.

МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-8

Форма на проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Лектори:

Доц. д-р Таня Драгнева Стоянова

Тел.: 0888661886; e-mail: tadrag2001@swu.bg

Анотация:

Методиката на обучението по литература се разглежда като синтезираща научна дисциплина, в която са включени различни методи и принципи на дисциплините от хуманитарното познание. В случая сходството между тях е продиктувано от общата им родова същност, системно организирани и определени в зависимост от една и съща форма на познанието, така и от възникналите нови отношения помежду им в процеса на неговото изследване и изучаване. На основата именно на интердисциплинарния подход се разглеждат освен въпросите за методологията на методиката още и за организацията

на учебния процес; за особеностите на художественото възприемане, пътищата, формите и средствата за изучаване на художествената творба; за системата на писмените литературни упражнения; интегралните форми в обучението и др.

Съдържание на учебната дисциплина:

Лекционният курс има за цел развитие на познавателните способности на студентите и формиране на практически умения за приложение на някои основни принципи и методи на научното познание; развитие на теоретичното им мислене и на оценъчно отношение към художествените явления; усвояване на някои от пътищата за анализ на художествената творба; развитие на комуникативните им способности и изграждане на професионални умения за създаване и регулиране на различни педагогически ситуации.

Технология на обучението:

Обучението включва лекции, семинарни занятия, изготвяне на реферати, теоретична подготовка за предстоящите практически занятия в училище чрез изготвяне структура на уроци по литература. Окончателната оценка се формира от оценката от писмения изпит и самостоятелно разработените писмени работи.

СЪВРЕМЕННА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 4

Форма за оценяване: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Филологически факултет

Седмичен хорариум: Л-2; С-1; ИА3 –5

Статут на дисциплината: задължителна

Лектор:

Доц. д-р Албена Вачева

Тел: 02/986 49 39 e-mail: yacheva@swu.bg

Анотация:

В учебната програма на дисциплината са предвидени няколко тематични блока, които имат за цел да запознаят студентите с проблемите на българската литература, литературознание и критика на ХХ век, поставяйки ги в контекста на един модерен хуманитарен дебат. Основна цел на дисциплината е да се формират знания за традициите и актуалните литературни процеси в периода между двете световни войни. На преден план са изведени въпроси, свързани с механизмите, чрез които литературата формира когнитивния аспект на социалната и културната реалност. Във връзка с това в лекционния курс се дискутират проблеми на литературната история и теория, обсъждат се особеностите на рецепцията, отделя се специално внимание на литературното поле в цялостния културен контекст с оглед на естетическите търсения в него. Студентите се запознават с литературни произведения, очертали облика на литературата през разглеждания период и задаващи параметрите на естетическите и етическите търсения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Литературният живот след Първата световна война. Литературни кръгове, полемики и издания между двете войни. Българската художествена литература през 20-те години на ХХ век. Естетически търсения и поетически послания на авангарда. Поколения и посоки в българската женска литература. Модерните повествователни стратегии. Романът в българската литература. Модерната идея за историята. Особенности на

историческата проза. Българската поезия през 30-те и 40-те години на XX век. Драматургията между двете световни войни.

Технология на обучението и оценяването:

Аудиторната заетост се осъществява под формата на лекции и семинарни занятия. Лекционният курс е организиран в десет основни теми. На семинарите се обсъждат въпросите, застъпени в лекционния курс, като от студентите се изисква по-голяма активност в провежданите дискусии. Извънаудиторната заетост се разполага в сферата на индивидуална работа върху преподавания материал и е свързана с изготвяне на курсов проект по дисциплината. Семестриалният изпит е писмен и се осъществява на базата на конспект, изготвен от преподавателя. Крайната оценка по дисциплината се формира на базата на оценката, получена на изпита и оценката от етапните оценки от текущия контрол.

ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА ДИДАКТИЧЕСКИТЕ ТЕКСТОВЕ

ECTS кредити: 1

Седмичен хорариум: Л-1; С-0; ИАЗ – 1

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Български език”

Филологически факултет

Лектори:

Ас. д-р Любка Ненова-Димитрова

Тел: 073/588523; e-mail: lyubka_nenova@swu.bg

Анотация:

Учебната програма е ситуирана в един модул, преподаван блоково, състоящ се от 15 лекционни часа. Идеята на дисциплината е да запознае студентите с тестовете като едно от средствата за усвояване, проверяване и оценяване на знанията както по роден, така и по чужд език. Обръща се внимание върху същността на нормативните и на критерийните тестове, с историята на възникването им, съвременното състояние и световен опит в тази област. Студентите да придобият теоретични и практически познания за това как да решават и конструират тестове сами. Дисциплината е в пряка връзка с дисциплината “Методика на обучението по български език”, както и с всички дисциплини, на чиято основа могат да се изграждат тестове.

Съдържание на учебната дисциплина:

История и теория на дидактическите тестове – възникване, развитие и съвременно състояние. Теории за тестовете – Класическа теория на тестовете и Вероятностни (стохастически) теории за тестовете. Основна характеристики: обективност, надеждност, валидност, сравнимост, икономичност и други характеристики. Дидактическите тестове като научноизследователски методи. Разработване на тестови въпроси и задачи. Въпроси и задачи с открити въпроси. Методика на допълването. Въпроси и задачи със структуриран отговор. Други видове задачи.

Технология на обучението и оценяване:

Лекционният курс е комбиниран – дава теоретични познания, за да могат практически студентите да се справят с предизвикателството да решават максимално добре и да създават коректни, пълни и представителни тестове.

Извънаудиторната заетост на студента се състои от: самостоятелна работа в библиотека; консултации с преподавателя; разработване на тестови задачи. Темите и

задачите за всяка конкретна разработка студентът изпълнява в писмен вид. Темата на писмената разработка се определя от преподавателя след осъществено събеседване със студента. В края на семестъра преподавателят възлага на студентите сами да създадат пакет от тестови задачи на български език, въз основа на които се поставя крайната оценка по дисциплината.

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА НА НАУЧНОТО ИЗСЛЕДВАНЕ

ECTS кредити: 1

Форма за оценяване: изпит

Седмичен хорариум: Л-1; С-0; ИАЗ – 1

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Български език”

Филологически факултет

Лектори:

Ас. д-р Любка Ненова-Димитрова

Тел: 073/588523; e-mail: lyubka_nenova@swu.bg

Анотация:

Курсът има задачата да запознае студентите с основните принципи на научното изследване и практическото провеждане на научния експеримент. Разглеждат се проблемите на измерването в точните хуманитарни науки. Дават се основни теоретични знания за математическата статистика и нейното използване при научното експериментално изследване. Идеята е студентите да придобият умения за планиране и изпълнение на дадено експериментално изследване.

Съдържание на учебната дисциплина:

Използване на статистическите методи при експерименталните изследвания в лингвистиката. Проверка на статистическа хипотеза. Статистически критерии. Видове грешки. Статистически характеристики. Статистическо разпределение, генерална съвкупност и репрезентативна извадка. Експериментални данни и статистика. Теория на научния експеримент – планиране на експеримента. Измерването на “добре развитите” и “недобре развитите” науки. Теория и принципи на измерването в науката.

Технология на обучението и оценяване:

Аудиторната заетост е под формата на лекционен курс. Титулярът по дисциплината излага проблемите по предложените теми като използва различни помощни средства – графики, чертежи, скици, модели и др. Извънаудиторната заетост се състои в изготвяне на самостоятелна работа, която се изразява предимно в: изготвяне на резюмета, анотации, реферати, доклади по проблеми и отделни теми или по въпроси, допълнителни към лекционния курс; подготовка по предварително зададена тема от учебната програма – курсова работа; проверка на усвоените знания чрез развиване на теоретичен въпрос – домашна работа.

Крайната оценка по учебната дисциплина се състои от **два компонента** – оценката от текущия контрол и оценката от семестриалния изпит.

АНТИЧНА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Филологически факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Бойка Илиева e-mail: boyka.ilieva@swu.bg

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-4

Статут на дисциплината: избираема

Анотация:

Обект на дисциплината е литературата на европейската античност – елинска и римска. Особено внимание се отделя на общокултурните процеси (преобразуването на мита в литература) и литературните тенденции (сукцесия на литературните родове, жанрови разслоявания на лириката и драмата, еволюция на атическата трагедия, развитие на комедията). Учебното съдържание е разпределено в два модула. Първи модул – *Старогръцка литература* – разглежда различните етапи в развоя на елинската литература, като обговаря емблематични за дадена епоха автори и произведения. Втори модул - *Римска литература* – проследява периодите в развитието на римската литература, като се опира на представителни творци и произведения. Посочват се аспектите на приемственост и оразличаване спрямо старогръцката литература.

Съдържание на учебната дисциплина:

Античност. Периодизация на гръко-римската античност. Гръцка цивилизация. Историческа и културна характеристика на отделните периоди. Старогръцка митология. Понятията мит и митология. Старогръцка литература – периодизация, общи особености. Сукцесия на литературните родове. Геометрична (Омирова) епоха. Поява, развитие и особености на епоса. Омиров епос. Старогръцка архаика. Понятие за лирика, произход и особености. Класика. Устройство на старогръцкия театър. Старогръцка трагедия. Трагически герой. Еволюция на старогръцката трагедия. Старогръцка комедия – произход и еволюция. Елинизъм. Особенности на литературата, жанрове и представители. Римска цивилизация. Историческа и културна характеристика на отделните периоди. Римска литература – обща характеристика. Специфика на римската комедия. Римски епос. Специфика на античния роман.

Технология на обучението и оценяване:

Учебното съдържание ориентира студентите в хронологията на събития и тенденции от Античността, които имат общокултурна значимост в развитието на европейската цивилизация. То запознава студентите с динамиката на светоусещането на древните през различните културни епохи. Обсъждат се емблематични автори и произведения, представителни за отделните жанрове на античната литература. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит, въз основа на конспект, предварително обявен от преподавателя.

ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 3

Форма на оценяване: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-4

Статут на дисциплината: избираема

Филологически факултет

Лектори:

Гл. ас. д-р Бойка Илиева e-mail: boyka.ilieva@swu.bg

Анотация:

Обект на дисциплината е класическата литература на Западна Европа – от Средновековието до втората половина на XIX век. Вниманието се насочва както към характерните общокултурни процеси и литературни тенденции, така и към специфичните особености на отделните национални literaturи. Към проблематиката на курса се подхожда от два методологически аспекта – литературно-исторически и компаративистичен. Литературно-историческият подход има за задача да маркира културно-историческия контекст на дадена епоха и да положи в него конкретните литературни явления. Компаративистичният подход разглежда в аналитично-съпоставителен план художествени текстове, персонажи, проблемно-естетически въпроси.

Съдържание на учебната дисциплина:

Културни механизми на Средновековието. Жанрове на средновековната литература. Предренесанс. Особенности на епохата. Национална специфика на литературните явления в Италия, Франция и Англия. Ренесанс. Обща характеристика на епохата. Периодизация. Естетика. Жанрове на ренесансовата литература. Разпространение в Европа. Френски класицизъм. Естетиката на класицизма. Жанрова нормативност, жанрово многообразие. Особенности на класицистичната трагедия. Просвещение. Същност и идеология. Философска база и естетически принципи. Жанрове на просвещенската литература. Френско, немско и английско просвещение – национални специфики. Епоха на романтизма. Особенности на романтичното светоусещане. Естетически принципи. Особенности и жанрово разслояване на литературата. Основни идеи и мотиви. Английски, немски и френски романтизъм. Социален реализъм. Съдържание на понятието. Особенности на романа от 19-и век. Принципи на художественото изображение. Френски и английски реалисти.

Технология на обучението и оценяване:

Учебното съдържание запознава студентите с различните визии за периодизацията и развоя на западноевропейската литература. Разглеждат се основните епохи и направления, през които тя преминава. Анализират се репрезентативни за различните тенденции автори и произведения. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит, въз основа на конспект, предварително обявен от преподавателя.

СТАРОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ - 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра по български език, Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Лъчезар Перчеклийски, тел: 073/588523; e-mail: lper@swu.bg

Ас. д-р Любка Ненова, тел. 0886340282 e-mail: lyubka_nenova@swu.bg

Анотация:

Основната цел на учебната дисциплина е да запознае студентите с основните факти, свързани с най-рано засвидетелствания славянски книжовен език – старобългарския. В курса студентите се запознават със събитията около създаването и разпространението на славянската писменост, имената на Кирило-Методиевия език в научната литература, азбуките и писмените паметници.

В областта на фонетиката обучаемите изучават вокалната и консонантната система на старобългарския език с основните им корелации. В раздела “Морфология” се отделя сериозно място на именната, местоименната и глаголната система, като се обръща специално внимание на граматичните категории, характерни за различните части на речта.

Съдържание на учебната дисциплина:

Предмет и задачи на дисциплината. Основни изследвания върху старобългарския език. Значение, етнична основа и наименования на старобългарския език. Тенденции на фонетичен развой от късния праславянски към ранния старобългарски език и свързаните с тях езикови закони. Фонетична система – вокали и консонанти. Именна система – съществителни, прилагателни и числителни имена. Местоименна система. Глаголна система. Нелични глаголни форми – инфинитив, супин и причастия. Неизменяеми части на речта – предлози, съюзи, частици, междуметия. Видове изречения. Употреба на падежите.

Технология на обучението и оценяване:

В лекционния курс студентите се запознават с основните теоретични постановки. По време на семинарните упражнения те прилагат тези знания на практика, като четат, превеждат и анализират езикови факти от нормализирани старобългарски текстове, фотокопия на автентични документи, материали и ръкописни книги. Извънаудиторната заетост на студент включва самостоятелна работа в библиотека, консултации с преподавателя, подготовка за лекционно занятие, писмено разработване на реферати и курсови работи и др.

Изпитът е писмен и включва тестови задачи от предварително зададен и обсъждан конспект. Окончателната оценка се формира на базата на оценката от текущия контрол и изпитната оценка.

ЕТНОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3**Седмичен хорариум:** Л-2; С-0; ИА3-4**Форма на оценяване:** изпит**Статут на дисциплината:** избираема**Методическо ръководство:**

Катедра „Етнология и балканистика”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Илия Недин e-mail: i_nedin@swu.bg

Анотация:

Курсът изгражда познание върху основния проблемен кръг на етнологичното познание, основните концепти и аналитични подходи в етнологията. Курсът започва с кратко проследяване на идеите в етнологията и историята на етнологията/антропологията като самостоятелна научна дисциплина. Следващите лекции са фокусирани върху общностните форми на живот, формирането на общности, типология на общностните връзки, конструирането на общностни идентичности и спецификата на различни общности – етнически, религиозни, езикови, родствени и др., както и връзката им със социетарните

структури. Друг основен кръг от теми е свързан с културния базис за формиране на общностни идентичности – език, религия, мит, ритуал, облекло, хранене, медицина и пр. Акцентът е върху етнизма и етносът като общност, както и върху основните теории за етноса и нацията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основното съдържание включва основни идеи от антропологичен и етнологички характер през донаучния период и водещите теоретични направления в историята на етнологията/антропологията: еволюционизъм, дифузионизъм, релативизъм и исторически партикуларизъм, функционализъм, структурен функционализъм, структурализъм, интерпретативизъм, постмодернизъм. Съдържанието по-нататък следва разграничението „общност – общество”, типология на общностните връзки, теории за етноса, типология на етничните общности, етнос и религия, етнос и държавност, етнос и език, теории за нациите; системи на родство, брак и семейство, мит и митология, митичен текст и култура, шаманизъм, магия, ритуал, жизнен цикъл и жизнен път, ритуали на преход; социално-антропологичен минимум: етнология на храненето, етнология на облеклото, етномедицина; човешкото тяло като етнологички проблем, пол и джендър; етнология на пространството; история и етнология.

Технология на обучението и оценяване:

Аудиторна заетост с обща продължителност 30 часа (4 кредита) се осъществява под формата на **лекции** (2 часа седмично). Лекционният курс е организиран в 15 основни теми, свързани с основните проблеми на етнологията. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит във вид на реферат, който може да бъде поведено кратко теренно изследване или по теоретичен проблем, и устен изпит въз основа на конспект, предварително обявен от преподавателя.

ЛИНГВИСТИКА НА ТЕКСТА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра по български език, Филологически факултет

Лектори:

Гл.ас. д-р Биляна Тодорова

e-mail: bilyanatodorova@swu.bg

Анотация:

Курсът има за цел да запознае студентите с една сравнително нова област от лингвистиката – науката за текста. Макар интересът към текста да датира още от древността (реториката и поетиката), едва през последните 30 год. на ХХ век традиционната рамка на изучаването на езиковите явления е разчупена. Набляга се на факта, че изучаването на езиковите явления до равнището на изречението е недостатъчна за пълноценното изясняване на функционирането на езика в процеса на общуването. Схващането за изречението като предел, извън който граматиката на отделния език вече не действа, е преодоляно. Интересът се насочва към текстовостта на по-големите от изречение езикови цялости. Изследва се спецификата на огромното разнообразие от текстове, реализирани в писмена или устна форма, монолог и диалог, с естетическа или без естетическа стойност, в най-разнообразни сфери на употреба.

Съдържание на учебната дисциплина: Предистория на лт: реторика, поезика, стилистика. Първи стъпки и идеи на лт: висш синтаксис, синтактична стилистика и др. Текстолингвистиката в края на 20 век. Понятието текст. Групи текстове според семиотичната им основа. Езиковият текст като предмет на текстолингвистиката. Дискурс и текст. Неезикови и езикови текстове. Рудиментарен текст. Основни характеристики на текста: кохезия, кохерентност, граматичност, информативност, цялостност и завършеност. Механизми и средства за текстова свързаност. Лексикална рекурентност. Синоними и антоними. Словна трансформация. Други видове конектори: елиптиране, юнкция, синтактичен паралелизъм. Номинативни (корелативни) вериги в текста. Понятието корелативност. Изграждането на номинативни вериги в различни текстове. Структура на номинативните вериги в художествен и публицистичен текст. Амфиболии при изграждането на номинативни вериги. Свърхфразова единица. Уточняване на понятието. Изречение и СФЕ. Абзац и СФЕ. Актуално членение на изречението. АЧ като текстова категория. Типове АЧ в структурата на целия текст. Информационна структура на текста. Аспекти на текстовата типология. Композиция и архитектура на текста. Композиционни блокове. Функционални части. Архитектонична структура на текста. Текст и тема. Тема и извънтекстова действителност. Тема и смислово единство на текста. Тематична структура на текста. Изразяване на темата. Тема, продукция и рецепция на текста. Разгръщане на темата. Извличане на темата. Тематични комплекси.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение предполага въвеждане на студентите в основната проблематика и ориентация в библиографската база. Акцент се поставя върху понятието текст и двойственото му битуване като продукт и като процес. Изисква се всеки студент да разработи курсова работа по въпрос, свързан с проблематиката. Изпитът е тест с теоретични и практически задачи и е на базата на предварително зададен въпросник.

ИСТОРИЯ НА РУСКИЯ РОМАН

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Тел: 073/588523; e-mail: panayotova@swu.bg

Анотация:

Курсът представя основните развойни процеси и тенденции в руската проза от XIX и XX в., като ги обвързва с различни контексти – социоидеологически, религиозни, естетикотеретични и т.н. Целта е да се разтълкува сложността на литературноисторическия феномен на романа в полето на руската култура, да се изяви неговото многообразие и национална характерност. Курсът следва хронологичния принцип на изложение. Той откроява съществуването и взаимодействието на различни направления и творчески индивидуалности, културните напрежения, които ги прорязват, и взаимната обусловеност на техните художествени практики. По този начин се залага възможност за формирането на по-цялостна представа за литературната

картина през “класическия” за руската култура XIX в. Руската литература от XX век се представя само с най-емблематичните си романи и художествени присъствия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Развойни тенденции в руския роман от първата половина на XIX век. Основни типове, творчески индивидуалности. Романът в стихове. Руската философско-психологическа проза. Литературният процес в Русия през втората половина на XIX век. Развитие на руския роман. Тематични ядра, жанрови доминанти, основни представители. Руската литература от краевековието на XIX и XX век. Романът на 20-30-те години. Епопейни повестования. Лагерният роман. “Селската” проза на 60-те-70-те г. Развитие на емигрантския руски роман. Основни фигури, жанрови тенденции и поетика. Постсъветската културна и литературна ситуация. Основни развойни тенденции в най-новата руска проза.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение предполага въвеждане на студентите в основната проблематика и ориентация в библиографската база. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект. Теоретичният въпрос студентът разработва в писмен вид, но по преценка на преподавателя може да се осъществи и събеседване по него в устен вид, за да може студентът да отговори на възникнали въпроси и да защити тезата си. Преподавателят оценява съдържанието на писмения отговор на теоретичната част в зависимост от пълнотата и коректността на поднесените факти и твърдения.

ЛАТИНСКИ ЕЗИК

ECST кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2 С-0; ИА3-4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Етнология и балканистика”

Филологически факултет

Лектори:

Гл. ас. Д-р Силвия Георгиева

Тел: 0898629972 e-mail:silvial@swu.bg

Анотация:

В настоящия курс са разгледани основните морфологични характеристики на латинския език и някои аспекти на синтаксиса в контекста на лингвистичното развитие на романските езици. Представени са и различните равнища на езиково влияние на латинския език от гледна точка на фонетика, морфология, синтаксис, лексикология и семантика. Особено внимание се обръща на доброто овладяване и прилагане на морфологичния анализ и превода от латински на съвременен език.

Съдържание на учебната дисциплина:

Акцент се поставя върху вникването в спецификата на един синтетичен език, функцията и същността на понятието падеж и прехода от синтетичност към аналитичност. За по-добро разбиране и осмисляне на базисната роля на латинския език спрямо съвременните езици и култури, се отделя специално внимание и на някои историко-културни факти от римската действителност, както и запознаване с по-известните римски автори и техните произведения. Важно място в курса има и овладяването на специалната лингвистична терминология, полезно и за останалите дисциплини в специалността.

Учебната дисциплина има за цел:

- да въведе студентите в основните морфологични и отчасти синтактични правила на латинския език;
  - да подготви студентите за самостоятелна работа с адаптирани и оригинални латински текстове и техния морфологичен, синтактичен, семантичен или културологичен анализ;
  - да стимулира задълбочеността и историческия подход в лингвистичното мислене.
- Очакваните резултати след успешното завършване на курса са студентите да могат:
- да се запознаят с основните правила на латинската морфология;
  - да овладеят базисна латинска лексика;
  - да четат самостоятелно средно трудни латински текстове;
  - да придобият първоначалните основи на научно мислене и да добият представа за историческото развитие на езика чрез анализирането на латинските текстове и търсенето на паралели в съвременни езици.

Технология на обучението и оценяване:

Чететне и анализ на оригинални латински текстове са основните методи при овладяване на материала по време на семинарните упражнения. Аспекти при формиране на оценката:

- писмен тест, който включва превод от латински на български, граматическа задача и морфологичен анализ.
- активност на студента по време на семинарните упражнения.
- изпит, съдържащ писмена и устна част, съобразен с преподадения материал.

СОЦИОЛИНГВИСТИКА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С- 0; ИАЗ - 4

Статут на дисциплината: избираема

Форма на оценяване: Изпит

Методическо ръководство:

Катедра Български език

Лектори:

доц.д-р Петър Асенов Воденичаров, 0878601127

Анотация

Курсът представя най-вече дикурското направление в социолингвистиката – критически дискурсен анализ, езикови идеологии на устното, печатното и електронно общуване, езиково планиране и политика. Общата теория разглежда връзките на езика със съзнанието, мисленето, мозъка и културата; разглеждат се основните прагматически принципи и стратегии на общуване.

Съдържание на учебната програма

Разгледани са особеностите на различни структурни и неструктурни социални варианти на езика –национални, териториални, класови, възрастови, полови, професионални. Специално внимание е отделено върху европейската образователна политика към териториалните и социални говори, усвояването на международни езици и билингвизма. Осветлени са и някои приложни проблеми: езикова политика в балканските страни, балканските медии и езикова манипулация, младежки комуникации и идентичност.

Технология на обучение и оценяване

Аудиторна заетост с обща продължителност 30 часа (4 кредита) се осъществява под формата на **лекции** (2 часа седмично). Лекционният курс е организиран в 15 основни теми. Семинарите разглеждат основни проблеми въз основа на конкретни публикации. Последното занятие е отделено за дискусии и за рецензии върху курсовите работи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит, въз основа на конспект, предварително обявен от преподавателя.

УБЕЖДАВАЩА КОМУНИКАЦИЯ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Германистика и романистика”

Филологически факултет

Лектор:

Д-р Гергана Пенчева-Апостолова

Тел: 073/588523; e-mail: geapostolova@swu.bg;

Анотация:

Курсът по *Убеждаваща комуникация* е насочен към развиване на познанията и уменията на студентите за осъществяване на обществено-значима комуникация и анализ на социо-културните аспекти на межкултурното общуване. Фокусът на тази интердисциплинна област е върху сравнителните прагматични аспекти на ефективната употреба на съвременния английски език в социално-значимата комуникация. Обучението е насочено към създаване на професионални умения у студентите, които се реализират нерядко като медиатори на интеркултурни ситуации: преводачи и редактори в системата на масовата комуникация, институционалния мениджмънт, PR, мениджмънт на международни проекти и мрежови лингвисти.

Съдържание на учебната дисциплина:

Дефиниране на понятието *убеждаваща комуникация*; Психологически, логически и лингвистични аспекти на убеждаващата комуникация; История и теория на изкуството за убеждаване; Интеркултурни аспекти на убеждаващото общуване; Ефективност на убеждаващото общуване; Етика на убеждаването; Манипулиращото въздействие; Емотивно значение и инструментариум за емоционално въздействие; Промяната на регистъра като фактор в убеждаващото въздействие; Същност на аргумента: доказателство, аргумент, фалшиви аргументи; Изграждане на аргументационна мрежа; Основни характеристики на убедителната презентация; Съотношението на вербалните и невербалните елементи в убеждаващото общуване; Технически аспекти на съвременната презентация; Езиковите средства за построяване на фалшив аргумент; Функционалните полета и жанровете на убеждаващата комуникация; Диалогични форми на обществено-значимата комуникация; Убеждителността като аспект на превода; Управление на комуникационната ситуация: водене, манипулиране, прекъсване. Реторическите фигури.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът се фокусира върху интерактивното въвличане на студентите в процеса на обучение за постигане на свобода при използването на аргументационните средства в интеркултурното общуване. В процеса на обучение целта е изработване на КУРСОВ ПРОДУКТ, който е обобщение от индивидуалното портфолио от изпълнени текущи

аналитични и практически задачи на всеки студент. Финалният изпит е писмен по предварително зададен конспект и представлява 30 % от цялостната оценка на студентите.

ДЕТСКА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3- 4

Форма на оценяване: изпит

Статут на дисциплината: задължителна

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Лектори:

Доц. д-р Таня Драгнева Стоянова

Тел.: 0888661886, e-mail: tadrag2001@swu.bg

Анотация:

Основните цели на курса са: Да формира основни познания, свързани с материалното битуване и социалните (социализиращи) функции на детската литература; да предложи визия за битуването на литературата във времето от Освобождението до наши дни; да уплътни културната картина на българската литература и изкуство след Освобождението; да коментира употребите на литературата; да даде знания и възможности на студентите за изработване на дидактически материали, необходими за процеса на обучението (в качеството им на бъдещи учители).

Съдържание на учебната дисциплина:

Идеята на дисциплината е да предложи модели и да предизвика дискусии по отношение на битуването на литературния текст в определена социокултурна среда, така и на неговите създатели. За целта лекционният курс включва обзорни теми като: мястото и ролята на детската литература в във възпитателния процес; ролята на периодичния печат, връзките на детската литература с развитието на педагогическата мисъл и други. От друга страна, студентите се запознават със знакови имена, които имат принос в развитието на българската детска литература и детската книга (писатели, преводачи, илюстратори, книгоиздаатели и др.).

Технология на обучението:

Обучението включва лекции и изготвяне на реферати. Акцентите са върху интерактивното обучение, както и върху извънаудиторната заетост (реферати, курсови работи). Окончателната оценка се формира от оценките от писмения изпит и самостоятелно разработените писмени работи (курсиви работи).

БЪЛГАРСКИТЕ ДИАЛЕКТИ

ECTS кредити: 3

Форма за оценяване: Изпит

Методическо ръководство:

Катедра по български език

Преподавател:

Доц. д-р Антони Стоилов e-mail: antonym@swu.bg

Тел. 073/ 588 523

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ-4

Статут на дисциплината: Избираема

Анотация

Курсът проследява особености, свързани с диалектната лексика – основни видове диалектизми, тематичното ѝ разнообразие, особеностите ѝ.

Съдържание на учебната дисциплина

Лексикалните пластове в българския език. Връзката на днешното словесно градиво в българските говори със старобългарския език и с останалите славянски езици – ексцерпиране на облици от българските диалекти. Система за записване на диалектни образци: графична система за записване на диалектен текст; изисквания към запис, осъществен с магнетофон. Особенности на диалектната лексика. Състав на номинативните единици в говорите: - еднословни НЕ; - номинативни словосъчетания; - състав на ЕНЕ от гледна точка на произхода – домашни ЕНЕ и чужди ЕНЕ. Видове диалектизми: - фонетични диалектизми; - граматични диалектизми; - семантични диалектизми; - противопоставни и непротипоставни диалектизми. Тематично многообразие на диалектната лексика: - названия, свързани с названия на селскостопански постройки и помещения; - названия, свързани с традиционния бит; - названия, свързани с традиционното хранене. Тематично многообразие на диалектната лексика: - названия, свързани с традиционното животновъдство. Тематично многообразие на диалектната лексика: - названия, свързани с традиционното земеделие.

Технология на обучението и оценяване

Занятията по дисциплината включват лекционни занятия. Темите за тях се обявяват предварително, като от студентите се изисква да участват в дискусиите по поставените за разглеждане въпроси с мнение, решаване на практически казуси, реферат.

Изпитът се състои от теоретична част, като успешно положен е оня изпит, на който студентът има оценка, не по-ниска от среден 3. При слаба оценка студентът се явява на поправителен изпит.

ЕМИГРАНТСКА РУСКА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 3

Форма за оценяване: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Статут на дисциплината: избираема

Тел: 073/588523; e-mail:panayotova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината цели да запознае студентите с процеси, явления, основни фигури в руската емигрантска поезия, да очертае средищата на руската литература в изгнание, да изгради представата за динамичното единство на руската литература в емиграция и в метрополията, да проследи развитието на емигрантската поезия, да формира допълнителни знания и умения за анализ на текстове от руската поезия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Културноисторическото наследство на руската емиграция. Три емигрантски “вълни”. Основни теми, проблеми. Средища. Причини, етапи и състав на руската емиграция. Образът на Русия в поезията на първата емиграция. Трагедията на творческата личност и есхатологичните мотиви в емигрантската лирика. Поезията на първата емиграция. Особенности и развитие. Поезия и поети на “парижката нота”. А. Присманова, А. Ладински, Б. Поплавски и др. Поети около сп. “Сатирикон”. Поезия от втората емигрантска вълна. Общи особености. Руската емигрантска поезия в последните десетилетия на ХХ век. Бахит Кенжеев и поколението от 80-90-те.

Технология на обучението и оценяване:

Дисциплината се стреми да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра, както и да развива критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи. Акцент се поставя върху дискутиране на тези, поставяне в проблемни ситуации, способност за ориентация на студентите в широк културологичен и литературен контекст. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

ИСТОРИЯ НА РУСКИЯ РОМАН

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Тел: 073/588523; e-mail:panayotova@swu.bg

Курсът представя основните развойни процеси и тенденции в руската проза от ХІХ и ХХ в., като ги обвързва с различни контексти – социоидеологически, религиозни, естетикотеоретични и т.н. Целта е да се разгълкува сложността на литературноисторическия феномен на романа в полето на руската култура, да се изяви неговото многообразие и национална характерност. Курсът следва хронологичния принцип на изложение. Той откроява съществуването и взаимодействието на различни направления и творчески индивидуалности, културните напрежения, които ги прорязват, и взаимната обусловеност на техните художествени практики. По този начин се залага възможност за формирането на по-цялостна представа за литературната

картина през “класическия” за руската култура XIX в. Руската литература от XX век се представя само с най-емблематичните си романи и художествени присъствия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Развойни тенденции в руския роман от първата половина на XIX век. Основни типове, творчески индивидуалности. Романът в стихове. Руската философско-психологическа проза. Литературният процес в Русия през втората половина на XIX век. Развитие на руския роман. Тематични ядра, жанрови доминанти, основни представители. Руската литература от краевековието на XIX и XX век. Романът на 20-30-те години. Епопейни повестования. Лагерният роман. “Селската” проза на 60-те-70-те г. Развитие на емигрантския руски роман. Основни фигури, жанрови тенденции и поетика. Постсъветската културна и литературна ситуация. Основни развойни тенденции в най-новата руска проза.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение предполага въвеждане на студентите в основната проблематика и ориентация в библиографската база. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект. Теоретичният въпрос студентът разработва в писмен вид, но по преценка на преподавателя може да се осъществи и събеседване по него в устен вид, за да може студентът да отговори на възникнали въпроси и да защити тезата си. Преподавателят оценява съдържанието на писмения отговор на теоретичната част в зависимост от пълнотата и коректността на поднесените факти и твърдения.

ПОЕТИКА НА ПЕЙЗАЖА В РУСКАТА ЛИТЕРАТУРА

ECTS кредити: 3

Форма за оценяване: изпит

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Тел: 073/588523; e-mail:panayotova@swu.bg

Анотация:

Изхождайки от идеята, че всяка национална литература има свое своеобразие, система от устойчиви мотиви, които характеризират и естетическото й своеобразие, идеята на курса е да предложи системна представа за изучаване на пейзажните образи в руската поезия от 20 век, разглеждайки най-характерните мотиви, законите на постройка и съчетаване на различните видове пейзажи, поетическия език. Ако в древността природата оказва по-голямо въздействие на човека непосредствено, то в по-ново време поезията отчасти изпълнява тази функция, която в древността изпълнява митологията – представя светът, създаван от човека в хармония с природата. Самите връзки с природата са по-опосредствани от културата и цивилизацията, усложнен е езикът на поезията.

Съдържание на учебната дисциплина:

Национални и индивидуални образи на природата. Поезия на природата и природата на поезията. Устойчиви мотиви. Естетически разновидности на пейзажа. Идеалният

пейзаж. Бурният пейзаж. Унилият пейзаж. Годишни времена. Национално и екзотично. Опозицията север – юг. Въображаемата природа. Образът на вечността. Краят на света. “Блажената страна”. Пейзажът в символистичната поезия. Пейзажни образи и мотиви в поезията на акмеизма. Пейзажни образи във футуристичната поезия. Поезията на природата (1920 – 1950). Пейзажни образи и символи (1960-1980). Основни пейзажни образи в руската поезия. Систематизация

Технология на обучението и оценяване:

Дисциплината има за задача да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезика. Акцент се поставя върху дискутиране на тези, поставяне в проблемни ситуации, способност за ориентация на студентите в широк културологичен и литературен контекст. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

Формиране на оценката - комплексно по два начина: чрез активността на студента по време на протичането на курса и от изпитния резултат по време на сесията. Аспекти при формирането на оценката са участие в дебати; реферат върху текст от посочената библиография по въпроса; изпитен резултат.

РУСКИЯТ ЪНДЪРГРАУНД

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Тел: 073/588523; e-mail:panayotova@swu.bg

Анотация:

Дисциплината представя една значима страна от руската култура на ХХ век – неофициалната руска поезия от класическия ѝ период, около която в Русия възниква ново, второ културно пространство, обединило в периода на разцвет десетки от най-значимите творци на новата руска литература като Йосиф Бродски, Игор Холин, Хенрих Сапгир, Всеволод Некрасов, Ев. И Лев Кропивници, Едуард Лимонов, Бахит Кенжеев и много други. Проследява се историята на неофициалната поезия. Предмет на анализ е творчеството на автори, които принципно не успяват да се вградят в тоталитарния естетически модел, не по политически, а по естетически причини - в техните творби на практика възниква онова, което съставлява същината на поезията от “бронзовия” век и във връзка с нея можем да говорим за развитие на руската поезика и възникване на нов тип художествено съзнание.

Съдържание на учебната дисциплина:

Руският ъндърграунд и отслюване на културите. Авангард, ъндърграунд, постмодерн. Дисидентската поезия. Лианозово. СМОГ. Петербургския ъндърграунд. Ахматовските сирачета. Филологическата школа. Хеленуктите и ВЕРПА. Московският концептуализъм. Ирониците. Транспонанс. Метареализмът. Соцарт. Поети извън групировки. Мястото на руската “неофициална” поезия в контекста на руската литература от XX век.

Технология на обучението и оценяване:

Дисциплината има за задача да обогати познанията на студентите за явленията, процесите и имената, формиращи основите на новата руската поезия от втората половина на XX век, получени от основния курс на обучение, както и да развива критическо мислене, аналитични способности, умения за анализ и интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи. Акцент се поставя върху дискутиране на тези, поставяне в проблемни ситуации, способност за ориентация на студентите в широк културологичен и литературен контекст. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

РУСКИ ПОСТМОДЕРНИЗЪМ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Проф. д-р Магдалена Костова-Панайотова

Тел: 073/588523; e-mail:panayotova@swu.bg

Дисциплината цели да запознае студентите с появата, възникването и генезиса на руския литературен постмодернизъм, с основните фигури и произведения на постмодернизма в Русия, да очертае особеностите и националното му своеобразие, да формира допълнителни знания и умения за анализ на художествени и критически текстове. Да формира у студентите способност за аналитична оценка на изучаваната научна проблематика чрез акцент върху проблемните тематични ядра, както и способност за ориентиране в основните тенденции, литературни процеси и явления на европейския литературен процес от втората половина на 20 в.

Съдържание на учебната дисциплина:

Постмодернистичната парадигма на художествеността. Параметри на постмодернистичната ситуация. Постмодернизъм, модернизъм и авангард.Руският постмодернизъм. Възникване, генезис, периодизации.“Класически период” на постмодернизма (60-70-те). Школи.“Разходки с Пушкин” на Абрам Терц и “Пушкински дом” на Битов.“Москва – Петушки” на Венедикт Ерофеев. Митология на метаморфозата. “Училище за глупци” на С. Соколов. Московският концептуализъм. “Ленинградска школа”. Постмодернизмът и проблемът за художествената цялост. Играта като мит. Прозата на “новата вълна”. Виктор Ерофеев, Вл. Сорокин. Митологията на абсурда (поетиката на соцарта). Деконструкциите на Тимур Кибиров, бриколажа на Л.Петрушевска Т. Толстая и В. Пелевин. Специфика на руския

постмодернизъм. Жанрово-стилови доминанти. Теории за руския постмодернизъм в Мрежата.

Технология на обучението и оценяване:

Дисциплината има за задача да обогати познанията на студентите за литературния процес и културната ситуация в руската литература от втората половина на 20 в., получени от основния курс на обучение по руска литература и да формира критическо мислене, аналитични способности, умения за интерпретиране, за интегриране на познания, изследователски умения и методи. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

РУСКАТА ЛИТЕРАТУРА В МРЕЖАТА

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИАЗ – 4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Славистика”

Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Ренета Божанкова

Тел: 073/588523;

Анотация:

Идеята на дисциплината е да представи основни въпроси на хронологията в развитието и актуалното състояние на електронната литература и значението ѝ за межкултурната комуникация. Засягат се редица форми на присъствие на традиционното изкуство на словото в киберкултурата и се проследява появата и развитието на нови, като във фокуса на вниманието са източноевропейските ресурси на кирилица.

Съдържание на учебната дисциплина:

Интернет комуникацията и глобализацията на културните процеси. Глобално, регионално, национално в интернет-културата. Cyrillic Script. Дигитализация на културното наследство. Last updated – 20th century – киберархеология. Носталгия онлайн. Колекции от изображения и текстове на емигрантски сайтове. Онлайн комуникацията като пристан за носталгията, родния език и култура.

Страници и форуми на българските студенти в чужбина. Традиционни и нови творчески практики онлайн. История на киберкултурата. Електронна литература. Терминологични аспекти – електронна, дигитална, онлайн, интернет, киберлитература. Жанрови зони на електронната литература.

Хипертекстът и хипермедията като жанрови квалификатори. Синтетични форми на творчество. Визуална поезия, мултимедийна поезия.

Дневници онлайн. Блогове. Характеристики на дискурсивните практики във и между езиковите зони и домейни в Мрежата.

Межкултурната многоезикова комуникация. Многоезичието в литературната Мрежа.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение предполага въвеждане на студентите в основната проблематика и ориентация в електронната литература. Аспекти при формирането на оценката:

- участие в дебати;
- курсова работа върху текст от посочената библиография по въпроса;
- изпитен резултат.

Изисква се всеки студент да разработи курсова работа по проблем, свързан с межкултурната езикова комуникация. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

ХРИСТИЯНСКА КУЛТУРА И СТАРОБЪЛГАРСКИ КНИЖОВНИ СРЕДИЩА

ECTS кредити: 2

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-4

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Филологически факултет

Лектори: Проф. д-р Даринка Караджова

Тел: 073/588523; e-mail: karadjovabg@swu.bg

Анотация:

Предварителни изисквания: студентите следва да са преминали курса по „Старобългарска литература“ и „Старобългарски език“ или в момента да слушат лекции по тези дисциплини. След успешното завършване на курса студентите следва да притежават сериозни знания за християнската култура в България през Средновековието; да познават някои основни методи на палеографията и кодикологията; да познават старобългарското книжовно наследство; да притежават умения за начално атрибутиране и хронологизиране на старобългарските ръкописни паметници.

Съдържание на учебната дисциплина:

Езикът на християнското средновековно религиозно съзнание в материалната култура и четивния текст. Християнска средновековна естетика * Стар Завет и Нов Завет. Библейският символизъм * География на християнството. Православие, католицизъм, протестанство. Български светци от Средновековието и периода на османското владичество * Семиотика на иконата * Старобългарската култура и книжнина в системата на християнския религиозен мироглед. Богослужебна и небогослужебна християнска литература и книжнина * Ръкописната книга и нейният език – писмо, орнаментика, подвързия. Български книжовници и книжовни центрове. Ръкописна и ранна печатна книга * Християнска агиология и народни вярвания. Битово поведение на християнското фолклорно съзнание.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение цели да задълбочи и детайлизира знанията, предложени в курса по старобългарска литература; да формира основни познания за историята на християнската култура и книжнина на Средновековна България; да предложи набор от основни теоретични знания за същността и спецификите на православната философия и култура в разглежданата епоха; да изгради начална ориентация за работа със старобългарски ръкописи; да подготви студентите за бъдещи занимания с по-новите литературно-исторически периоди от развитието на българската литература и култура. Изпитът е писмен - тест и по тема от предварително зададен и обсъждан конспект. За уточняване на оценката – евентуално разговор по темите от конспекта. Предвижда се и текущ контрол чрез тест. По желание студентите могат да подготвят курсови работи.

Някои от заниманията са свързани с посещение поне на една постоянна музейна експозиция или библиотека в страната (Националният музей Рилски манастир, НИМ, Народната библиотека и Църковният институт в София, Пловдивската народна библиотека и др.), в които се съхраняват славянски ръкописни книги и ценни образци на християнската иконография.

ЛИТЕРАТУРА, ВИЗУАЛНИ ОБРАЗИ, КОМУНИКАЦИИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-4

Форма на оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”, Филологически факултет

Лектори:

Доц. д-р Стилиян Стоянов

e-mail: stilyan@swu.bg

Анотация:

Целта на дисциплината е да постави литературата в контекста на екранните образи и комуникациите и по този начин да коментира специфични особености и на литературния текст, и на възприятието му. Лекционният курс изгражда кратка история на визуалните образи и на комуникациите, започвайки от изобретяването на фотоапарата и телеграфа в средата на XIX век и стигайки до Интернет. Коментира се историята на книгата като медия в зависимост от технологиите. Разглеждат се подтикващите (апелативните) възможности на книгата и на визуалните образи, както и опитите да се предопределя и управлява въздействието на литературата върху масите.

Съдържание на учебната дисциплина:

Диалог, проповед, книга. Просвещенски модели. Електричество и магнетизъм в номинален и в метафоричен план. Радиото – прагматика и развлечение. Телевизия, олимпиада, манифестация. Визуалните метафори на кинохрониката. Техника на новите политически митове (По Касирер). Литература и класическа анимация – дидактичните модели. Уплътняването на жицата. Културата на пясъка.

Технология на обучението и оценяване:

Обучението е основано върху коментиране на мултимедийни презентации. Доколкото аудиторната заетост е само 30 часа, съдържанието на аудио-визуалния материал предварително е известно на студентите. Поощрява се коментирането на образи и сюжети, предложени от студентите. Съгласно действащата нормативна база на ЮЗУ „Неофит Рилски” изпитът по дисциплината е писмен, като студентите имат възможност да бъдат освободени от него при покриване по времето на семестъра на определен кръг от дейности и компетентности.

ЛИТЕРАТУРНОИСТОРИЧЕСКИ СЮЖЕТИ В ПЕРИОДА МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЙНИ

ECTS кредити: 3

Седмичен хорариум: Л-2; С-0; ИА3-3

Форма за оценяване: изпит

Статут на дисциплината: избираема

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Филологически факултет

Лектори:

Гл.ас.д-р Елена Азманова–Рударска e-mail: elena_azmanova@swu.bg

Анотация:

Лекционният курс „Литературноисторически сюжети” се стреми да надхвърли представата за период и да преекспонира проблеми от историята и теорията на българската литература в полето на диалогичността. Конкретната цел е да се проследи динамиката в жанровите организации, стилите модернизации и ценностните преориентации в българската литература между двете световни войни.

Конкретните задачи, които си поставя преподаването на „Литературноисторическите сюжети”, е да допълни, уплътни и дискутира познанието за българската литература между двете световни войни, получено по съответните курсове на редовните дисциплини.

Съдържание на учебната дисциплина:

Войните и ценностната трансформация в литературата. Масова и популярна литература в периода между двете световни войни. „Родното” като проект през 20-те и 30-те год. на ХХ век. Ролята на мистичното за формирането на символизма, преодоляването му и установяването на идеята за родното: А) Философско-религиозни доктрини от края на ХІХ и началото на ХХ век: толстоизъм, теософия. Б) Философско-религиозни доктрини след Първата световна война: дъновизъм, масонство. Мистични сюжети в българската литература: Богомилската тематика като израз на духовните реформаторски идеи. Боян Магьосника и Св. Иван Рилски като два генеративни модела за българската литература след Освобождението. Напрегатите 40-те години и търсенията в повествователните жанрове. Жените в литературата – Мара Белчева, Евгения Марс, Магда Петканова, Анна Каменова, Яна Язова, Фани Попова–Мутафова, Люба Касърова и др. Пародийната вълна – литературната другост.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение предполага въвеждане на студентите в основната проблематика и ориентация в библиографската база. Акцент се поставя върху дискутиране на тези, поставяне в проблемни ситуации, способност за ориентация на студентите в разглеждания период от българската литература – между двете световни войни. Изисква се всеки студент да разработи курсова работа по проблем, свързан с разискваните литературноисторически сюжети. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.

ПОЛЕМИКИ И ДИАЛОЗИ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО ДО КРАЯ НА ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

ECTS кредити: 3

Форма за оценяване: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Литература”

Филологически факултет

Лектори:

Гл.ас.д-р Елена Азманова–Рударска e-mail: elena_azmanova@swu.bg

Седмичен хорариум: Л-2; ИА3-3

Статут на дисциплината: избираема

Анотация:

Лекционният курс „Литературни полемики и диалози“ се стреми да надхвърли представата за период и да преекспонира проблеми от историята и теорията на българската литература в полето на диалогичността. Конкретната цел е да се проследи динамиката в жанровите организации, стиловите модернизации и ценностните преориентации в българската литература след Освобождението.

Конкретните задачи, които си поставя преподаването на „Литературни полемики и диалози“, е да допълни, уплътни и дискутира познанието за българската литература до първата световна война, получено по съответните курсове на редовните дисциплини.

Съдържание на учебната дисциплина:

Развойни процеси в българската литература след Освобождението. Мемоаристичният „бум“ в българската литература и нейната рецепция – З. Стоянов, Ив. Вазов, Ст. Заимов, К. Величков, П.К.Яворов, Т. Г. Влайков и др. Диалогът З. Стоянов – Ив. Вазов. Между града и селото – полемики и литературни усвоения. Диалогът П. П. Славейков – Ив. Вазов. Тематични и жанрови доминанти в поезията на новата българска литература. Новата литературна и културна норма в началото на XX век. „Мисъл“ и „Звено“. Ролята на периодичния печат – Художник (1905–1909); Наш живот (1906–07); Наблюдател (1910); Из нов път (1907–1910); Звено (1914); сб. Южни цветове (1907). Концепциите на Ив. Радославов, Ив. Ст. Андрейчин, Димо Кьорчев, А. Страшимиров за развоя на българската литература.

Технология на обучението и оценяване:

Курсът на обучение предполага въвеждане на студентите в основната проблематика и ориентация в библиографската база. Акцент се поставя върху дискутиране на тези, поставяне в проблемни ситуации, способност за ориентация на студентите в разглеждания период от българската литература – след Освобождението до края на Първата световна война. Изисква се всеки студент да разработи курсова работа по проблем, свързан с разискваните полемики и диалози. Изпитът е писмен по тема от предварително зададен и обсъждан конспект.